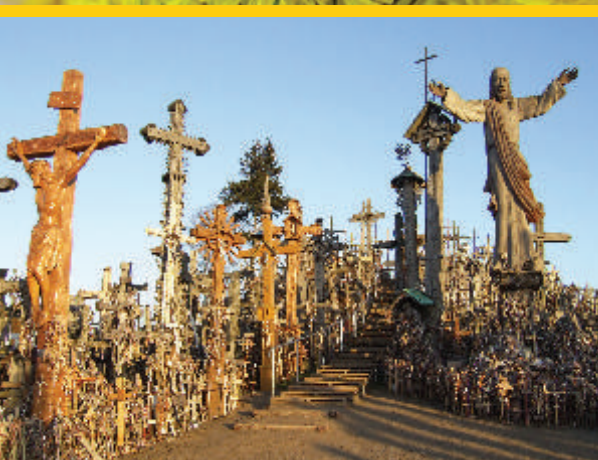

SAULĖS KRAŠTAS

ŠIAULIŲ REGIONO TURIZMO GIDAS

SAULĖS ŽEMĖS TURTAI

AKMENĖS RAJONAS • JONIŠKIO RAJONAS
KELMĖS RAJONAS • PAKRUOJO RAJONAS
RADVILIŠKIO RAJONAS • ŠIAULIŲ RAJONAS
ŠIAULIŲ MIESTAS

KELIAUK IR PAŽINK
SU MOBILIAJĄ APLIKACIJA

ŠIAULIŲ REGIONO GIDAS

- MARŠRUTAI PO ŠIAULIŲ REGIONĄ
- INFORMACIJA, KĄ PAMATYTI, VEIKTI,
KUR APSISTOTI PAVALGYTI
- AUDIOGIDAS
- INTERAKTYVUS ŽEMĖLAPIS
- PAPILDYTA REALYBĖ

iOS

ANDROID

PAVERSKITE FOTOGRAFIJĄ JUDANČIU VAIZDU!

Įdiekite savo telefone ar planšetėje
nemokamą **OVERLY** programėlę.

Susiraskite šiame leidinyje nuotrauką
su **OVERLY** logotipu.

Nuskenaukite ją programėle. Kol laikysite telefoną
ar planšetę virš nuotraukos, ji bus „gyva“ –
matysite filmuotus vaizdus.

OVERLY ženklų pažymėtas nuotraukas
rasite mūsų leidinio 1, 4, 15, 16, 20, 24,
31, 34 puslapiuose.

SEPTYNI ŠIAULIŲ KRAŠTO STEBUKLAI

KRYŽIŲ KALNAS – daugiau nei 200 tūkst. kryžių. Kalną kasmet aplanko tūkstančiai turistų iš viso pasaulio.

SAULĖS LAIKRODŽIO AIKŠTĖ – aukščiausias Lietuvoje saulės laikrodis ir miesto simboliu tapusi paaukuota „Šaulio“ skulptūra.

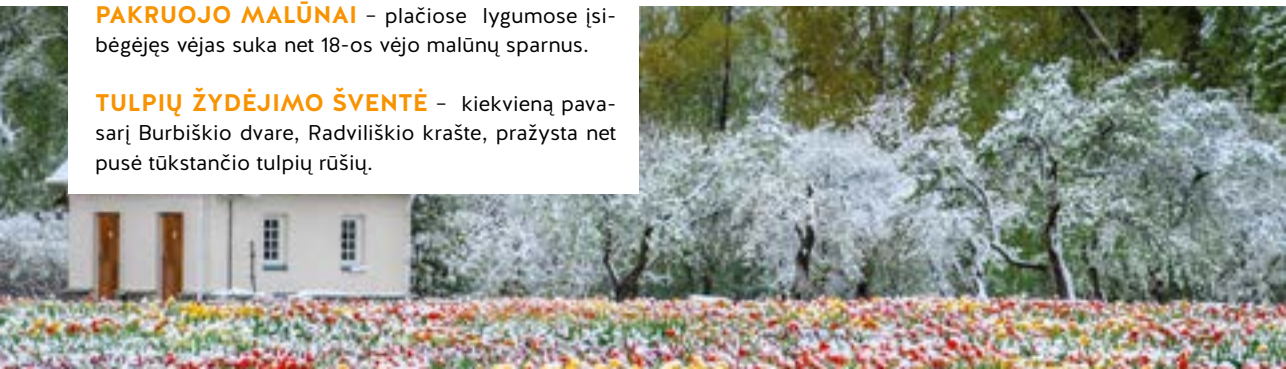
TYTUVĖNŲ BAŽNYČIOS IR VIENUOLYNŲ ANSAMBLIS – vienas įdomiausių ir didžiausių XVII–XVIII a. Lietuvos sakralinės architektūros pavyzdžių, išpuoštas freskomis.

DRUGELIŲ EKSPOZICIJA – didžiausią dieninių drugių kolekciją Lietuvoje rasite Akmenės krašto muziejuje.

ŽAGARĖS VYŠNIŲ FESTIVALIS – viename unikaliausių Lietuvos miestelių Joniškio krašte keturias dienas trunkantis festivalis ir gražiausios kaliausės rinkimai.

PAKRUOJO MALŪNAI – plačiose lygumose įsibėgėjęs vėjas suka net 18-os vėjo malūnų sparnus.

TULPIŲ ŽYDĖJIMO ŠVENTĖ – kiekvieną pavasarį Burbiškio dvare, Radviliškio krašte, pražysta net pusė tūkstančio tulpių rūšių.

Per XX a. karus dukart sugriauto ir vėl atstatyto miesto centre ryškus iki mūsų dienų išlikęs tarpukario modernizmo architektūros paveldas. Šiauliai – miestas feniksas, vis prisikeliantis iš pelenų.

Atraskite Šiaulius ir patirkite trijų „S“ magiją – saldumynai, saviti muziejai, saulė.

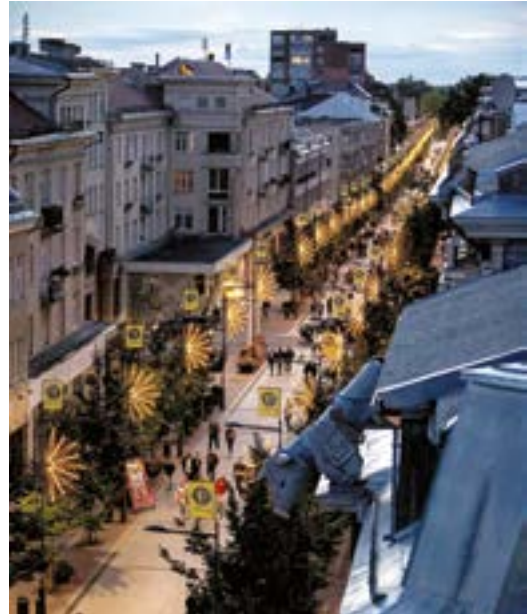
Po visą miestą išsibarstę saulės simboliai (saulės laikrodžiai, vitražas ir kt.) tapo neatskiriama mūsų miesto savastimi. Seniausias Lietuvoje saldinių fabrikas „Rūta“ veikia jau per 100 metų. Saviti yra Šokolado, Fotografijos, Telefonijos muziejai ir vienintelis toks Vandos Kavaliauskienės katinų muziejus su daugiau nei 4 tūkst. eksponatų.

Kilkite su saule ir atvykite atrasti Šiaulių!

..... 1. ŠIAULIŲ BULVARAS .....

1975 m. buvome drąsūs: tretį Europoje ir pirmi Lietuvoje automobiliams priklausiusią Vilniaus gatvės centrinę dalį pavertėme bulvaru. Pėsčiųjų gatvę padabinome originaliomis mažosios architektūros skulptūromis, tūrine reklama – tuo vėl visus maloniai nudžiuginome ir nustebinome, o bulvarą pavertėme jaukia ir svarbiausia šiauliečių laisvalaikio, poilsio, pramogų ir prekybos vieta.

..... 2. ŠV. APAŠTALŲ PETRO IR PAULIAUS KATEDRA .....

Renesanso epochos architektūros paminklas Šv. apaštalų Petro ir Pauliaus katedra – ryškiausias miesto akcentas. Katedros bokštas (aukštis – 70 m) iš tolo matyti artėjant prie Šiaulių iš bet kurios pusės.

1997 m. gegužės 8 d. popiežiaus Jono Pauliaus II sprendimu įkurta Šiaulių vyskupija. Bažnyčia tapo Šv. apaštalų Petro ir Pauliaus katedra.

Ant pietinio katedros fasado sienos įrengtas vienas seniausių saulės laikrodžių Lietuvoje.

Aušros takas 3, Šiauliai

55.932711, 23.319532

+370 41 528 077

siauliukatedra.lt

..... 3. SAULĖS LAIKRODŽIO AIKŠTĖ .....

Architektūrinį ansamblį sudaro amfiteatro formos aikštė ir į 18 m aukštį kylanti kolona, kurią vainikuoja paaukuota bėgančio šaulio skulptūra. Kolona su „Šaulio“ figūra saulėtą dieną tampa gnomonu (gr. *gnōmōn* – saulės laikrodžio rodyklė). Saulės šešėlis, slinkdamas ciferblatu su aikštėje įlietais metalo skaitmenimis (12, 3 ir 6), rodo geografinės platumos vietinį laiką. Skaitmenys žymi Saulės mūšio datą – 1236 m., kada pirmą kartą paminėtas Šiaulių vardas.

Ežero g. ir S. Šalkauskio g. sankryža, Šiauliai

55.930723, 23.325164

.....4. CHAIMO FRENKELIO VILA.....

Vila žavi interjere išlikusia medžio apdaila, puošniais lipdiniais, tapybos fragmentais, stilizuotomis Lietuvos provincijos dvaro ir tarpukario Šiaulių miesto ekspozicijomis. Garsios žydų šeimos Chaimo ir Doros Frenkelių 1908 m. statyta vila – vienintelis secesijos stiliaus pastatas Baltijos šalyse, žavintis grožiu ir išbaigtumu.

2018 m. vilos kiemą su puošniu fontanu praturtino Tūkstančio rožių rožynas ir suteikė šiai erdvei dar daugiau puošnumo.

Viloje puoselėjama žydų kultūra.

Naujai įrengtose odininko dirbtuvėlėse pristatomas tradicinis odininkystės amatas.

Vilniaus g. 74, Šiauliai

55.925415, 23.32873

+370 41 524 389

ausrosmuziejus.lt

.....5. „RŪTOS“ ŠOKOLADO MUZIEJUS.....

„Rūta“ – vienas seniausių saldainių fabrikų Lietuvoje, veikiantis nuo 1913 m. Fabriko senajame pastate įsikūręs „Rūtos“ šokolado muziejus. Muziejaus ekspozicija pristato ne tik fabriko istoriją, bet ir atveria keturių tūkstantmečių šokolado vartojimo paslaptis ir ypatumus. Muziejuje netrūksta interaktyvių užsiėmimų. Čia rengiamos teminės šokolado ir saldainių degustacijos.

Šalia muziejaus veikia „Rūtos“ saldainių parduotuvė ir kavinė.

Tilžės g. 133, Šiauliai

55.929723, 23.311703

+370 41 523 212

sokoladomuziejus.lt

.....6. VANDOS KAVALIAUSKIENĖS KATINŲ MUZIEJUS.....

Vandos Kavaliauskienės 1990 m. įkurto ir jos vardu pavadinto Katinų muziejaus lankytojus su džiaugsmu pasitinka katės ir „muziejaus direktoriumi“ vadinamas išdykėlis katinas Perlas. Trijose muziejaus salėse – katinai, katinai, katinai... Jie atkeliavo ne tik iš įvairiausių Lietuvos kampelių, bet ir iš daugelio pasaulio šalių.

Muziejaus prieigose įkurtas ir „Gyvūnijos sodas“, kuriame lankytojai gali pamatyti pitoną, žiurkinį, amūrinį, kukurūzinį, Taivano žalčius, driežus, krokodilus, net mielą mažą beždžionėlę.

Žuvininkų g. 18, Šiauliai

55.926876, 23.336905

+370 683 69 844

gamtininkucentras.lt

AR ŽINOJOTE?

Šiauliuose veikia per 20 muziejų, o Dviračių ir Katinų muziejus rasite tik Šiauliuose – jie vieninteliai Lietuvoje.

7. DVIRAČIŲ MUZIEJUS

Vienintelis dviračių istorijai skirtas muziejus Lietuvoje įkurtas 1980 m. Šiaulių dviračių ir variklių gamykloje „Vairas“. Vienas seniausių muziejaus eksponatų – 1905 m. iš geležies nukaldintas vaikiškas triratukas su raudonu aksomu aptrauktu mediniu balneliu. Ekspozicijoje akį traukia ir medinis dviračio prototipas „seleriferis“ – „bėgiojanti mašina“, kokia 1792 m., pasispirdamas kojomis, po Paryžių važinėjo grafas de Sivrakas.

Vilniaus g. 139, Šiauliai

55.928397, 23.319802

+370 41 524 395

ausrosmuziejus.lt

8. SKULPTŪRA „GELEŽINĖ LAPĖ“

Lietuvos rekordų knygoje rašoma, kad tai didžiausia gyvūno skulptūra: jos svoris – beveik 7 tonos, ilgis – apie 15 metrų, aukštis – 6,6 metrai, plotis – 4,15 metro. Plieninėje geležinės lapės širdyje (1,20 m aukščio ir 0,90 m pločio) įdėta kapsulė su vario plokštėje iškaltais žodžiais mūsų ainiams. Geležinė lapė yra šiauliečio dizainerio Viliaus Purono kūrinys, skirtas Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti.

Talkšos ežero pakrantė, Šiauliai

55.931092, 23.328995

AR ŽINOJOTE?

6,6 metrų aukščio geležinė lapė – didžiausia gyvūno skulptūra Lietuvoje.

9. PAMINKLAS LIETUVIŠKAI VALIUTAI – CENTŲ KAMBARYS

Centų kambarys atsirado tarsi paminklas lietuviškai valiutai, kai buvo nuspręsta Lietuvoje įvesti eurą. Žmonės iš visos Lietuvos važiavo klijuoti centų, o ne turintieji tokios galimybės centus siuntė paštu. Taip žmonių paaukotos monetos sugulė ant vienos auditorijos Šiaulių universiteto bibliotekoje lubų ir sienų, čia pastatytas ir simbolinis sostas, virš kurio pakabinta didžiulė vieno lito moneta ir Lietuvos žemėlapis. Centų kambariui įrengti panaudota 157 130 monetų.

Vytauto g. 84, Šiauliai

55.928746, 23.313547

+370 41 595 706

biblioteka.su.lt/lt/centu-kambarys-3/

AR ŽINOJOTE?

Šiauliuose veikia Centų kambarys – tarsi paminklas lietuviškai valiutai (litams). Kambariui įrengti panaudota 157 130 monetų.

10. FOTOGRAFIJOS MUZIEJUS

Muziejus įsikūręs pačiame Šiaulių centre, autentiškame XX a. tarpukario moderniosios architektūros pastate. Tai vienintelis tokio pobūdžio muziejus Lietuvoje, itin svarbus šalies fotografijos saugojimo ir reprezentavimo centras.

Rekonstruotame muziejuje įrengta moderni galerija, edukacinė erdvė ir fotolaboratorija, skaitykla ir informacijos centras, veikia leidinių ir suvenyrų krautuvėlė, atviroje stogo terasoje įrengta miesto apžvalgos aikštelė su *camera obscura*.

Vilniaus g. 140, Šiauliai

55.931288, 23.315405

+370 41 524 393

fotomuziejus.lt

11. ŽALIŪKIŲ MALŪNININKO SODYBA

Žaliūkių malūnininko sodyba – etnokultūros, tradicinių papročių ir pramogų erdvė, supama šiuolaikinio miesto. Sodyboje atkurta malūnininko troba, restauruotas vienintelis Šiauliuose išlikęs XIX a. antros pusės Lietuvos tradicinės medinės architektūros statinys – Žaliūkių vėjo malūnas.

Malūnininko troboje vyksta populiarūs edukaciniai užsiėmimai „Duonos kepimas“, „Ekskursija su malūnininku ir duonos degustacija“.

Architektų g. 73, Šiauliai

55.923962, 23.271774

+370 41 211 189

ausrosmuziejus.lt

12. VENCLAUSKIŲ NAMAI

Tai ryškus tarpukario modernizmo architektūros objektas, unikalus ir vienas iš būdingiausių Lietuvoje XX a. pirmos pusės privataus interjero tapatinio dekoru pavyzdžių. 2019 m. restauruotame kultūros paveldo objekte pristatomos istorinės parodos, organizuojami renginiai ir edukacijos, veikia atvira skaitykla. Pramogauti vaikų žaidimo aikštelėje, pailsėti, pabendrauti kviečia „Našlaičių sodas“. Muziejinė ekspozicija pasakoja XX a. pirmos pusės Šiaulių miesto istoriją ir atskleidžia išskirtinės, tautiškos, pilietiškos ir aktyvios daugia vaikės Venclauskių šeimos vietą joje.

Vytauto g. 89, Šiauliai

55.927504, 23.315656

+370 41 524 392

ausrosmuziejus.lt

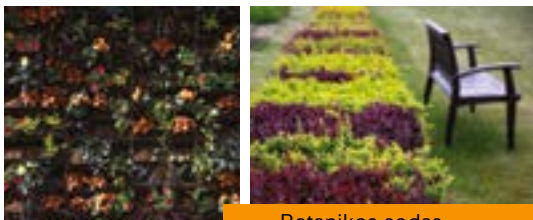
KITI OBJEKTAI

- Botanikos sodas
- Geležinkelių muziejus
- Radijo ir televizijos muziejus
- Telefonijos muziejus
- Prisikėlimo aikštė ir fontanas
- Vaistinė-arbatinė „Valerijonas“

- Laikrodis „Gaidys“
- Paminklas Popiežiui Jonui Pauliui II
- Vitražas „Saulės mūšis“
- Skulptūra „Senelis su anūkais“
- Fontanas „Pelikanai“
- Žuvininkų (Salduvės) piliakalnis

„Valerijonas“

Botanikos sodas

Telefonijos muziejus

„Saulės mūšis“

„Pelikanai“

Prisikėlimo aikštė ir fontanas

„Senelis su anūkais“

MENAS MIESTE

80 drugelių, pabėgusi princesės šukuosena, lapė, balandžiai, degantys šarvai ar darbininkas – štai užuominos, ko ieškoti ant pastatų sienų. Ar teko matyti gatvės meno piešiniais išpuoštus balkonus? Tokius rasite bulvare – tik pakelkite galvas.

Žalia, bet ne žolė, su uodega, bet ne pelė ir visai ne agurkas. Kas? Bulvare medyje išvysite įsirangiusį chameleoną. Mieste galima rasti ir daugiau netikėto dydžio gyvūnų skulptūrų. Visos jos sudaro gatvės „zoologijos sodą“.

Tūrinės reklamos – išskirtinis, tik Šiauliams būdingas palikimas: apie rūkymo žalą perspėja juodas vėžys ant cigarečių pakelio, ant kolonos „užkeltos“ dvi didžiulės knygos, ant vaistinės stogo vaikšto penki juodi katinai. Stabtelkite prie miesto laikrodžio 12 ir 18 val. ir išgirskite, kad gaidys ne tik gieda, bet ir sveikinasis su praeiviais lietuvių, anglų, vokiečių, prancūzų, rusų, ispanų, švedų, romų ir kitomis kalbomis.

Šiauliuose auga... batų medis! Baigę dviračių ir riedlenčių sezoną, paaugliai sumeta ant šakų savo batus. Ir taip kasmet.

Visą informaciją apie meninius akcentus ir kitas lankytinas vietas Šiauliuose rasite portale visitsiauliai.lt. Keliaujame ieškoti!

„Mano batai“

„80 drugelių“

„Sakalo aštri akis...“

„Šiaulių lapė“

„Skaitantis žmogus“

„Batas“

„Chameleonas“

„Vėžys“

Adolfinai ir Gintarui Martinioniams

Akmenės kraštas – tai atradimai kiekviename žingsnyje tiek kalbant apie gamtos istoriją, tiek apie rajono legendas. Akmenės kraštas suderina, rodos, nesuderinamus dalykus – ir žaliuojančias Ventos pakrantes, ir atšiaurių karjerų kraštovaizdį, jaukius miestelius ir visą parą rūkstančius gamyklų kaminus, dinosaurus ir drugelius, piliakalnius ir pelkes.

TOP OBJEKTAI

13. AKMENĖS KRAŠTO MUZIEJUS

Akmenės krašto muziejuje gali pasijusti kaip savotiškoje džunglėse, kuriose galima pasigrožėti egzotinių drugelių būriu. Skirtingų rūšių drugiai labai jaukūs – užtenka tik ištiesti skanų vaisių ir jie išsyk atskrenda maitintis. Muziejus turi ir kitokių drugių – čia saugoma ir eksponuojama vieno žinomiausio Lietuvoje drugelių kolekcionieriaus Boriso Izenbeko didžiausia šalyje dieninių drugių kolekcija. Kai kurių gamtoje, deja, nebepamatysite, o keliolika kolekcijoje esančių eksponatų rūšių yra ties išnykimo riba, todėl dabar jie griežtai saugomi. Muziejuje galima pamatyti ir atšiauraus jūros periodo laikotarpio gyvūnų suakmenėjusias liekanas – fosilijas.

K. Kasakauskio g. 17, Akmenė

56.2450244, 22.7527113

+370 425 55 075, +370 620 32 254

akmenesmuziejus.lt

AR ŽINOJOTE?

Ventos regioniniame parke teka trečia pagal ilgį Lietuvoje Ventos upė.

.....14. KAMANŲ VALSTYBINIS GAMTINIS REZERVATAS.....

Kamanos neturi nieko bendro su kamanėmis, todėl nesibaiminkite ir ruoškitės aplankyti šį rezervatą. Skaičiuojame: 12 klampynių ir daugiau kaip 120 ežerėlių. Pelkės puošmena yra Nimfėjų ir Salų ežerėliai su vaizdingomis pakrantėmis ir 6 ha ploto Kamanų ežeras. Rezervate aptiktos net 26 saugomų augalų rūšys, čia užsuka lūšys, vilkai, miegapelės. Dažnam pavyksta visus to krašto gyvuosius lobius pamatyti. O tie, kurie nori išsamiau susipažinti su rezervate saugomomis gamtos vertybėmis, gali užsukti į rezervato šiuolaikišką ir modernų lankytojų centrą.

Pušų g. 2, Akmenės II k., Akmenės r.

56.250160, 22.731595

+370 425 59 285

kamanos.lt

.....15. VENTOS REGIONINIS PARKAS.....

Tai išskirtinė dėl savo geologinės sandaros ir nuostabaus kraštovaizdžio vieta. Ventos regioninio parko teritorijoje galima pamatyti milijonus metų menančias jūros periodo išlikusias uolienas, paliesti rankomis dinosauro laikmečio gyvūnų liekanas – fosilijas. Parke yra rezervatas ir 8 draustiniai, 16 saugomų išskirtinių gamtos paveldo objektų, iš kurių 2 paskelbti gamtos paminklais. Ventos regioninio parko moderniaame lankytojų centre įrengtoje ekspozicijoje salėje galima daugiau sužinoti apie gamtos ir kultūros paveldo objektus, čia įrengti interaktyvūs standai, atkuriami gamtos garsai, kad lankytojai galėtų patirti tiesioginį gamtos suvokimo jausmą.

Ventos g. 30A, Venta, Akmenės r.

56.1895494, 22.6812951

+370 425 55 220

ventosparkas.lt

.....16. LAZDYNŲ PELĖDOS MEMORIALINIS MUZIEJUS.....

Lazdynų Pelėda – unikalus reikšminys lietuvių literatūros istorijoje. Tai yra dvi seserys Ivanauskaitės, kurios savo prozos kūrinius pasirašydavo ir leido bendru Lazdynų Pelėdos slapyvardžiu. Rašytojų vaikystės namuose – Paragių dvaro gyvenamojo namo pastate – atidarytas Lazdynų Pelėdos memorialinis muziejus. Čia eksponuojamos nuotraukos, knygos ir dokumentai, aiškinantys įdomų Sofijos Ivanauskaitės-Pšibiliauskienės (1867–1926 m.) ir Marijos Ivanauskaitės-Lastauskienės (1872–1957 m.) gyvenimo ir kūrybos kelią. Muziejuje eksponuojamos ir rašytojų tėvo Nikodemo Ivanausko (1839–1932 m.), tapytojo, profesionalaus dailininko, paveikslų fotokopijos.

Paragių k., Akmenės r.

56.106000, 22.626682

+370 659 80 747

FB: paragiudvaras

17. AKMENĖS GAMTOS IR KULTŪROS PARKAS

Gamtos ir kultūros parkas įkurtas 2002 m. Akmenės miesto pušyne. Parko teritoriją sudaro pušynas, Da-bikinės upės slėnis, buvęs smėlio karjeras ir tvenkinio pakrantė. Jame gausu medžio skulptūrų, įrengta uni-kali akmeninė estrada, kurioje nuolat vyksta įvairūs kultūriniai renginiai. Tai puiki vieta atsikvėpti ar, prie-šingai, aktyviai praleisti laisvalaikį.

Kadagių g., Akmenė
56.243530, 22.724650

18. SIMONO DAUKANTO MEMORIALINIS MUZIEJUS

Pirmajam Lietuvos istoriją lietuvių kalba parašiusiam istorikui 1986 m. vietoje, kur kadaise gyveno istorikas, rašytojas Simonas Daukantas, atidarytas jo atminimo muziejus. Dabar muziejuje yra apie 300 eksponatų. Tarp jų – paties šviesuolio rankomis padaryta kėdė iš obels šakų, Papilės jūros periodo atodangos fosilijos ir kapinyno radiniai. Čia lankytojams pateikiama įvairi dokumentinė medžiaga, žymių žmonių prisiminimai, pasakojantys apie šį iškilų žemaitį.

Basanavičiaus g. 6, Papilė, Akmenės r.
56.151782, 22.791213
+370 42 532 926, +370 677 72 212
akmenesmuziejus.lt

19. JURAKALNIO APŽVALGOS BOKŠTAS

Šalia Jurakalnio geologinės atodangos ir atragio sto-vi 15 m apžvalgos bokštas. Turistams, užlipusiems į bokšto viršūnę, atsiveria nuostabus vaizdas į išraiš-kingą Ventos upės slėnį, Papilės miestelį, kitus lanky-tinus objektus: Jurakalnio geologinę atodangą ir at-ragį, Papilės I ir II piliakalnius, Šv. Juozapo bažnyčią, penkiolikakamienę liepą.

Daubiškiai, Akmenės r.
56.144680, 22.783100

.....20. NAUJOSIOS AKMENĖS KULTŪROS RŪMAI .....

1958 m. iškilę Naujosios Akmenės kultūros rūmai – vienas ryškiausių šio miesto istoriją liudijančių paminklų. Tai vienas išraiškingiausių stalinistinės epochos architektūros pavyzdžių Lietuvoje, turėjusių byloti apie naujosios sovietinės santvarkos pranašumą prieš Vakarus ar „buržuazinę Lietuvą“. Jų meninė ir architektūrinė išraiška įkūnija ankstyvąją sovietmečio ideologų užduotį – ugdyti kultūringą darbo žmonių laisvalaikį. Pastato erdvėje įkurtas parodų salonas, kuriame gausu unikalių žinomiausių šalies menininkų darbų.

Nepriklausomybės al. 25, Naujoji Akmenė

56.324097, 22.885330

+370 42 556 996

akmeneskc.lt

.....21. ŠALTIŠKIŲ MOLIO KARJERAS .....

Karjerai, kitaip dar vadinami lietuviškaisiais Marso kanjonais, stebina Lietuvai nebūdingu kraštovaizdžiu. Šaltiškių molio karjere galima pasijusti lyg atsidūrus kitoje planetoje, nes dėl čia esančių molio klotų karjeras įgavo rausvą spalvą. Ankstyvojo triaso laikais, prieš 250 mln. metų, čia vyrojo dykumų klimatas, o po dabartinį karjerą vaikščiojo milžiniški dinosaurai. Būtent Šaltiškių molio karjere rastos triaso geologiniame periode gyvenusių roplių – fitozaurų – fosilijos: du dantys ir dviejų žandikaulių liekanos.

BE GIDŲ LANKYMAS DRAUDŽIAMAS.

Pragalvio g. 1, Draginiai, Akmenės r.

56.169535, 22.850588

+370 682 52 867

karjerais.lt

.....22. MENČIŲ KLINČIŲ KARJERAS .....

Menčių klinčių karjeras traukia turistus pasivaikščioti po „neatrastąją žemę“ – būsimo ežero dugną: mat kai karjeras bus nebenaudojamas, jį užtvindys vanduo. Menčių klinčių karjere puikiai matyti iškasto karjero klinčių atodangos, vaikščiojant po karjerą galima net užmiršti, kad čia yra lygumų kraštas, kur rasti aukštesnę kalvą yra sudėtinga.

BE GIDŲ LANKYMAS

DRAUDŽIAMAS.

Menčiai, Akmenės r.

56.27543, 22.921885

+370 682 52 867

karjerais.lt

AR ŽINOJOTE?

Karjeruose dirba didžiuliai žingsniuojantys ekskavatoriai, sveriantys net 720 tonų, o jų aukštis prilygsta 6 aukštų namui!

Žiemgala – istorinė sritis, kažkada plytėjusi Latvijos ir Lietuvos teritorijoje, garsi žiemgalių genties istorijos palikimu. Šiandieninė lietuviškoji Žiemgalos dalis, neoficialus Aukštaitijos subregionas, plyti keliuose pasienio su Latvija rajonuose, kuriuos vienija bendras gentinės kilmės paveldas, istorija ir jos reliktai bei maištinga žiemgališkoji tapatybė. Didžiausias miestas senosios gentinės Žiemgalos lietuviškojoje dalyje – Joniškis, tituluojamas dabartinės lietuviškosios Žiemgalos sostine. Kviečiame patirti joniškietišką Žiemgalą!

TOP OBJEKTAI

..... 23. JONIŠKIO ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIA .....

Šios bažnyčios istorija prasidėjo 1536 m., kai Vilniaus vyskupo Jono iniciatyva buvo apkrikštyta dar VII a. apgyvendinta teritorija. 1901 m. bažnyčia įgijo dabartinį vaizdą ir laiptuotą kryžiaus formos planą. Ypač puošnus ir didingas bažnyčios interjeras. Jo akcentas – simetriškai išdėstyti 7 mūriniai neobarokiniai altoriai. Sienų nišose yra neobarokinės, profesionalių skulptorių sukurtos švč. Mergelės Marijos Sopulingosios, šv. Kazimiero, šv. Juozapo, Kristaus ir kitų šventųjų skulptūros, bažnyčios lubos išapdytos bibliniais siužetais.

Bažnyčios g. 2, Joniškis

56.241486, 23.616193.

+370 426 52644

..... 24. JONIŠKIO SINAGOGŲ KOMPLEKSAS .....

Sinagogų kompleksą sudaro vasarinė Baltoji ir žieminė Raudonoji sinagogos. Raudonojoje sinagogoje atkurtas ir restauruotas unikalus interjeras – lubų puošyba, sienų tapyba, aronkodešas (hebr. šventoji skrynja), kur būdavo saugomi Toros ritiniai. Sinagogoje įrengta ekspozicija „Joniškio krašto žydų istorija ir kultūra“, reprezentuojanti Joniškio žydų bendruomenės istoriją iki Antrojo pasaulinio karo. Baltojoje sinagogoje veikia ekspozicija, kurioje moderniai perteikiama Joniškio istorinė raida, svarbiausi miesto istorijos momentai.

Miesto a. 4A-B, Joniškis

56.240115, 23.617075.

+370 426 52492; +370 652 36945

joniskiomuziejus.lt

..... 25. JONIŠKIO KREPŠINIO MUZIEJUS .....

Krepšinis Lietuvoje vadinamas antrąja religija, tačiau vietos, kur šios sporto šakos gerbėjai, sportininkai ir visi besidomintieji galėtų pamatyti žymiausių šalies krepšininčių laimėjimus, atributiką, istorines nuotraukas, ilgą laiką nebuvo, todėl 2009 m. Joniškyje duris atvėrė vienintelis Lietuvoje Krepšinio muziejus. Čia įrengtas ir specialus kambarys 1937 m. Lietuvos krepšinio rinktinės pergalei antrajame Europos krepšinio čempionate Rygoje (Latvija) pažymėti. Joniškis tada buvo pirmoji stotis, kur grįžtančią Lietuvos krepšininčių komandą gerbėjai, miesto valdžia sutiko su gėlėmis, pučiamųjų orkestro maršais, vaisėmis.

Livonijos g. 3, Joniškis

56.242406, 23.61608

+370 612 89 986 (būtina rezervacija)

FB Joniškio krepšinio muziejus

..... 26. MŪŠOS TYRELIO PAŽINTINIS TAKAS .....

Mušos tyrelio pažintinis takas, atidarytas 2015 m., yra ilgiausias žinomas pelkėse įrengtas lentų takas, įtrauktas į Lietuvos rekordų knygą. Jo ilgis – 5775,87 m. Takas įrengtas išskirtinėje gamtinėje teritorijoje – Mūšos tyrelio telmologiniame draustinyje. Šis išskirtinis Šiaurės Lietuvos gamtinis kompleksas susideda iš kelių tipų pelkių, durpynų ir šlapių miškų. Pelke teka Mūšos ir Juodupio upės, telkšo natūralus Miknaičių ežeras ir daug mažų ežerėlių. Mūšos tyrelio pažintinį taką galima lankyti ir savarankiškai, be Žagarės regioninio parko direkcijos darbuotojų palydos.

56.219775, 23.262652.

+370 671 15033

zagaresrp.am.lt

..... 27. ŽAGARĖS OZO PAŽINTINIS TAKAS IR ŽAGARĖS II ..... PILIAKALNIS (ŽVELGAIČIO KALNAS)

Žagarės ozas – ilgas, siauras kalvagūbris, praslinkusių ledynų suformuotas iš smėlio ir žvyro. Keliaujant šiuo 3,6 km ilgio pažintiniu taku galima pasigrožėti nuostabia gamta, stebėti paukščius, gyvūnus ar vabzdžius, pastovyklauti. Jame įrengtos pavėsinės, apžvalgos bokštai, informaciniai stendai, laužavietės, krepšinio aikštelė, paplūdimio tinklinio aikštelės, persirengimo kabinos ir kt. Viena iš Žagarės ozo tako pažintinių stotelių – Žagarės II piliakalnis, vietos žmonių vadinamas Žvelgaičio kalnu. Pasak vietos žmonių padavimų, ant piliakalnio stovėjo legendinio XIII a. lietuvių kunigaikščio Žvelgaičio pilis.

P. Cvirkos g., Žagarė, Joniškio r.
56.353511, 23.224143
+370 671 15 033
zagaresrp.am.lt

..... 28. ŽAGARĖS DVARO SODYBA IR PARKAS .....

Žagarės dvaro sodyba yra viena didžiausių išlikusių dvarų sodybų Lietuvoje. XVIII a. pabaigoje Rusijos carienė Jakaterina II Naujosios Žagarės dvarą padovanojo savo favoritui Platonui Zubovui, o 1858 m. dvarą nupirko kunigaikštis Dimitrijus Naryškinas. Naryškinai perstatė ir išplėtė Zubovų dvarą, pavertė jį prašmatnia angliško stiliaus rezidencija. Lygiame reljefe skleidžiasi kelios pastatų grupės: parko apsupti rezidenciniai rūmai, netoli jų – žirgyno kompleksas, atokiau šiaurės kryptimi – ūkiniai trobesiai, malūnas, dvaro darbininkų namai. Iki šių dienų išliko net 21 pastatas. Arklidžių maniežio ir ratinės kompleksas yra labai ryškus dvaro sodybos akcentas.

Malūno g. 1, Žagarė, Joniškio r.
56.362315, 23.264539
+370 615 15592; +370 671 15033
zagaresrp.am.lt

29. JAKIŠKIŲ DVARAS

Jakiškių dvaras istoriniuose šaltiniuose minimas jau nuo XVI a. pabaigos. Iki šių dienų išliko 1898 m. statyti klasicistinių bruožų 17 kambarių turintys rūmai, kurių atsiradimą inicijavo dvaro šeimininkas vokietis Koškolis. Didieji dvaro ūkiniai pastatai sudegė per karą, išliko tik dvaro ledainė, rūsys, pastatas, kuriame buvo garinis malūnas. Dvaras nerestauruotas, vis dar autentiškas. Privatus Jakiškių dvaras žavi menininkus – čia vyksta kultūros ir meno renginiai, filmuojami filmai, o čia atvykstančius svečius pasitinka nuolatinė paveikslų paroda, suteikianti dvarui bohemiską atspalvį. Dvare renginiai vyksta net 6-iose mėnesėse.

Dvaro g. 4, Jakiškiai, Joniškio r.

56.180301, 23.53128

+370 682 57 092 (pasiteiravimui)

jakiskiodvaras.lt

AR ŽINOJOTE?

Joniškio apylinkėse žmonės garbino Perkūną, ugnį, gyvates ir kitas baltų senąsias dievybes iki pat 1536 m., kai Vilniaus vyskupas Jonas pakrikštijo vietinius ir įkūrė Joniškio parapiją.

30. GASČIŪNŲ TRADICINIŲ AMATŲ CENTRAS

Gasčiūnai – kaimas, apie kurį sukurtas dokumentinis filmas – išskirtinis šalies kampelis, kurį puoselėja ir garsina veikli bendruomenė. Moliniame ūkinyje pastate įkurta etnografinė ekspozicija, kurioje – per 2 tūkst. įvairių eksponatų, parodančių, kaip gyveno ir kuo žemė dirbo mūsų protėviai. Bendruomenė priima svečius ir savo įkurtame moderniame tradicinių amatų centre. Jame siūlomos edukacinės programos: molio dirbinių lipdymas ir tapymas, čia pagal senovinius močiūčių receptus kepama duona, bandelės. Tradicinių amatų centre vyksta daug etninių švenčių.

Mokyklos g. 7, Gasčiūnai, Joniškio r.

56.148331, 23.624787

+370 698 84 503

KITI OBJEKTAI

- Joniškio istorijos ir kultūros muziejus
- Sofijos Kymantaitės-Čiurlionienės gimtasis namas-ekspozicija
- Stalo teniso muziejus
- Žagarės senamiestis
- Senosios Žagarės Šv. apaštalų Petro ir Povilo bažnyčia su Barboros Žagarietės kriptą
- Naujosios Žagarės Šv. apaštalų Petro ir Povilo bažnyčia
- Vandens pramogos Žagarėje

- Žagarės dolomito atodanga
- Brolių akmuo
- Juodeikių Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia ir Tėvo Stanislovo namelis
- Rudiškių Šv. apaštalų Pilypo ir Jokūbo bažnyčia
- Stogastulpių skverelis „Nykstančių kaimų šviesa“
- Skaistgirio Jono Viliūno parkas
- Skaistgirio basų kojų takas ir apžvalgos bokštas
- Mato Slančiausko sodyba-muziejus

Kelmės rajonas, būdamas prie istorinio Hanzos kelio, traukia lankytojus savo krašto įvairovė: nuostabiais Dubysos, Ventos ir kitų upių vingiais, tyrais ežerais, daugybe paveldo objektų. Kelmės rajone patirsite gamtos teikiamą ramybę: rajone yra net 7 draustiniai (Šilkainių geomorfologinis, Šatrijos kraštovaizdžio ir kt.) ir 4 regioniniai parkai (Tytuvėnų, Kurtuvėnų, Dubysos, Varnių), kuriuose gausu žmogaus nepalietos gamtos kampelių, unikalių gamtos paminklų.

Kelmės rajonas turi ką pasiūlyti ir kultūros mėgėjams: užburiančius klasikinės muzikos, sakralinius, liaudies meno renginius, išskirtines bažnyčias ir savitus muziejus.

TOP OBJEKTAI

31. KELMĖS DVARAS

Kelmės dvaro ansamblis – valstybės saugomas kultūros paveldo objektas, vertinamas kaip retai išlikusi baroko stiliaus Lietuvos provincijos dvaro sodyba. Iki šių dienų išlikę devyni šios sodybos dvaro laikotarpio pastatai. Kelmės dvaras – vieta, kur pirmiausia Lietuvoje prasidėjo 1831 m. sukilimas.

Dvaro g. 15, Kelmė, Kelmės r.
55.6383075, 22.9362963

..... 32. TYTUVĖNŲ BAŽNYČIOS IR VIENUOLYNO ANSAMBLIS .....

Daugelio menotyrininkų teigimu, Tytuvėnų ansamblis yra neišsemiamas istorijos, kultūros, architektūros ir dailės paminklų lobynas. Didelę architektūrinę vertę turi Tytuvėnų bažnyčios ir vienuolyno ansamblis, pasižymintis architektūros stilijų įvairove.

Maironio g. 2A, Tytuvėnai, Kelmės r.

55.5968023, 23.1987862

..... 33. UŽVENČIO MALŪNAS .....

Užvenčio vandens malūno ir spirito varyklos pastatas – vienas iš buvusio Užvenčio dvaro sodybos teritorijoje išlikusių pastatų. Šiandien Užvenčio vandens malūnas prikeltas naujam gyvenimui.

P. Višinskio g. 28, Užventis, Kelmės r.

55.786211, 22.6563303

AR ŽINOJOTE?

Kražiai – rekordų miestelis: sunkiausia knyga, muilas milžinas, trečias pagal dydį akmuo apylinkėse ir kt.

..... 34. KRAŽIŲ KOLEGIJA .....

Vienas istorinių paminklų čia – išlikęs buvusios jėzuitų kolegijos pastatas (XVII a. pradžia). Tai dalis kažkada Kražiuose buvusio didžiulio jėzuitų pastatų komplekso. 1616 m. jėzuitai įkūrė Kražių kolegiją, svarbiausią Žemaitijos švietimo ir religinio gyvenimo centrą. Maždaug 4 ha plote buvo pastatyti net 22 įvairios paskirties pastatai.

Kolegijos g. 5, Kražiai, Kelmės r.

55.6009889, 22.6800859

..... 35. PALENDRIŲ VIENUOLYNAS .....

Palendrių Šv. Benedikto vienuolynas yra įsikūręs Palendrių kaime, Kelmės rajone. Į naująjį vienuolyną Palendrių benediktinai įsikėlė 2001 m. rudenį. Visi norintieji gali vienuolyno bažnyčioje melstis kartu su vienuoliais.

**Palendrių k., Kelmės r.
55.7297619, 22.9331962**

..... 36. LAZDŲ MUZIEJUS .....

Kelmėje gyvenantis Mečislovas Ežerskis turi pridrožęs per 3700 lazdų. Kito tokio lazdų meistro Lietuvoje ir nerasi. Kiekviena lazda, pasak meistro, yra unikali, antros tokios nei padarysi, nei rasi. Ilgiausia Mečislovo padaryta lazda siekia 2 metrus, trumpiausia – 15 centimetrų.

**Kooperacijos g. 33, Kelmė,
Kelmės r.
55.6313145, 22.9287047**

..... 37. PAKĖVIO DVARAS .....

Žinoma, kad šiame dvare gimė rašytojas ir tautotylininkas Liudvikas Adomas Jucevičius (1813–1846 m.). Sovietiniais metais dvaro pastatai buvo naudojami kolūkio reikmėms, rūmuose veikė mokykla.

Dvaro teritorija užima apie 40 ha plotą.

**Dvaro g. 54, Pakėvis, Kelmės r.
55.682043, 22.8218614**

38. BERŽŪNŲ DVARAS

Dvaras minimas nuo XV a. Priklausė jis grafų Čapskių, bajorų Šemetų, Gorskių giminėms. Dvaro šeimininkai pastatė iki mūsų dienų išlikusius neogotikinio stiliaus dvaro pastatus, įveisė parką, iškasė tvenkinius. Dvaras garsėjo prabangiai įrengtais interjerais, gausiomis meno dirbinių kolekcijomis.

Beržūnų k., Kelmės r.

55.8289223, 22.8091005

AR ŽINOJOTE?

Bažnyčia-koplyčia
nuosavame kieme –
Vaiguvos Pijaus
Stulginiskio koplyčia.

39. PAGRYŽUVIO DVARAS

XVIII a. pabaigoje Pagryžuvio dvaras priklausė didikams Šemetoms, o vėliau – Pšeciševskių šeimai. Po Pirmojo pasaulinio karo dvaras buvo nacionalizuotas ir atiduotas jėzuitams. Iki Antrojo pasaulinio karo rūmuose veikė jėzuitų naujokynas.

**Gryžuvos g. 16, Pagryžuvys,
Kelmės r.**

55.6033026, 23.1281525

KITI OBJEKTAI

- Burbaičių piliakalnis
- Kubilių piliakalnis
- Pustlaukio duobė
- Pavandenės alkakalnis (Sklepkalnis)
- Svilės kryžių kryžkelė

Pakruojo kraštas – tai bendruomenių kraštas, kurių kiekviena yra palikusi savąjį išskirtinį veidą Pakruojo gyvenimo linijoje. Lietuviai, žydai, latviai, vokiečiai ir rusai sentikiai nuo amžių čia gyveno. Jų paliktais pėdsakais kviečiame pasekti keliaujant po Lietuvos šiaurę. Pakelkite gardaus putojančio pakruojietiško alaus bokalą, įsidėkite Pakruojo aukso – dolomito – gabalėlį į kišenę ir dar kartą sugrįžkite!

TOP OBJEKTAI

40. PAKRUOJO DVARAS

Pakruojo dvaro sodyba įrašyta į Lietuvos rekordų knygą kaip didžiausias iki šių dienų išlikęs dvaro pastatų kompleksas Lietuvoje (47 statiniai). Pakruojo dvare vyksta koncertai, parodos, konferencijos, siūloma įvairiausių pramogų. Čia organizuojamos edukacijos, kuriose teatralizuotai ir patraukliai supažindinama su tradiciniais amatais: pas dvaro bitininką liejamos

žvakės, atliekami dvaro ūkio darbai, kerpamos avys ir veliama vilna, galima susipažinti su kalvio amatu, svečiuojamasi pas malūnininką, dvaro šeimininkę ir patį baroną.

Karčiamos g. 9, Pakruojo k., Pakruojo r.
55.985077, 23.878640
+370 686 65 055

41. PAKRUOJO SINAGOGA

Gražiausia, jaukiausia, seniausia, medinukė – visi šie gyriaus žodžiai skirti Pakruojo sinagoga. 220 metų stovi Pakruojo sinagoga. 2017 m. Pakruojo sinagoga buvo restauruota ir atverta visam pasauliui. Tai vienintelė tokio puošnumo ir tokio dydžio medinė sinagoga Rytų Europoje. Nuostabiai atkurti dangaus mėlio sienų tapetai, lubose išpailę spalvoti žvėrys, o kur dar mistinis Biblijoje minimas gyvūnas Leviatanas – gyvatė, ryjanti savo uodegą. Pakelkite akis aukštyn į lubas ir išvyskite dangaus link važiuojantį traukinį!

Kranto g. 8, Pakruojis

55.979314, 23.849788

+370 673 27 052

42. PAKRUOJO SENOJI GAISRINĖ

Pakruojo senoji gaisrinė stovi centrinėje miestelio dalyje. Pakruojis daug kartų degė, todėl 1928 m., prisidėjus žydų bendruomenei, buvo pastatyta gaisrinės stoginė. Mediniame bokštelyje buvo džiovinamos gaisrininkų „rankovės“, kitose pastato patalpose laikomas inventorių. Prieš Antrąjį pasaulinį karą buvo įtaisyta ranka sukama sirena. Salė buvo apšviečiama karbido lempomis, o vėliau elektra, kurią tiekė Pakruojo dvaras, nuo 1934 m. – Maizelio malūnas. Dauguma gaisrininkų buvo savanoriai, dirbo tik vienas ugniagesys, kuriam buvo mokama, – sargas. 2020 m. atnaujinus Pakruojo senąją gaisrinę, jos erdvėse įsikūrė kultūros ir menų erdvė.

Laisvės a. 10, Pakruojis

55.977973, 23.850242

+370 673 27 052

43. LINKUVOS ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS ŠKAPLIERINĖS BAŽNYČIA IR SENOSIOS REGULOS KARMELITŲ VIENUOLYNAS

Linkuvos šventovę drąsiai galima vadinti šiaurinės Lietuvos architektūros deimantu. Tokie deimantai spindi Italijoje ir Prancūzijoje, bet verčiau atvykite į Linkuvą. Galingo stoto, šiek tiek kresnoka, išskentusi keletą gaisrų, dabartinį veidą įgijusi daugiau kaip prieš 270 metų. Unikalu tai, kad bažnyčios statytojai per tiek metų nepamiršo Renesanso architektūros formų ir linijų, kurios taip gražiai atsiskleidžia šventovės fasaduose. Į bažnyčią remiasi senasis trijų korpusų karmelitų vienuolyno ansamblis. Jaukus uždaras kiemelis, senosios freskos vienuolyno koridoriuose ir kadaise čia gyvenusių vienuolių aidas. Laukiame atvykstant!

Laisvės g. 25, Linkuva, Pakruojo r.

56.084935, 23.975102

+370 673 27 052

..... 44. PAKRUOJO KRAŠTO ŽIEMGALOS MUZIEJUS ŽEIMELYJE .....

Nuostabus ir senas yra Žeimelio miestas. LDK laikais čia buvo paskutinis sustojimas prieš išvažiuojant iš šalies ir įvažiuojant į Livonijos žemes. Žeimelyje keliautojai ir prekeiviai galėdavo pernaktuoti ir išleisti pinigų keliolikoje miestelio užieigų. Dar anksčiau čia gyveno žiemgalių gentis, kurios palikimas kartu su kitais gausiais krašto eksponatais saugomas Žiemgalos muziejuje Žeimelyje. Muziejuje sukaupta virš 6000 eksponatų, ypač stiprus yra muziejaus Archeologijos skyrius. Muziejuje daug vietos skiriama tautinių bendruomenių – žydų, latvių, rusų sentikių – veiklai nušviesti.

Vienybės a. 14, Žeimelis, Pakruojo r.
56.272630, 23.998877
+370 421 45 337

..... 45. LAUKSODŽIO ŠV. ALOYZO BAŽNYČIA .....

Išskirtinė ir vienintelė tokia Lietuvoje. 270 metų senumo medinė bazilika. Bazilika – tai pats seniausias bažnytinės architektūros stilius. Tokios yra pirmųjų amžių bažnyčios Romoje, Vilniaus arkikatedra – visos bažnyčios yra mūrinės. Medinių bazilikų pasaulyje yra vos keletas – viena iš jų stovi Lauksodžio kaime ir skirta šv. Aloyzui Gonzagai (Italija). Be galo graži ir jauki šios bažnytėlės aplinka, žalias paklotas supa visą jos erdvę ir pasibaigia ties upeliu. Kviečiame atvykti į Lauksodį, įkvėpti grožio ir ramybės.

Lauksodis, Pakruojo r.
56.234975, 24.001026
+370 673 27 052

AR ŽINOJOTE?

Dolomitas, kasamas Pakruojo krašte, yra ta pati uoliena, kuri randama Italijos ir Austrijos dolomitinėse Alpėse.

....46. ROZALIMO MIŠKO PARKAS IR ZIGMANTIŠKIŲ AKMUO SU MARIJOS PĖDA....

Rozalimo miestelio prieigose įkurtame Rozalimo miško gamtos pažinimo ir poilsio parke įrengtas rekreacinis pėsčiųjų takas supažindina su Rozalimo pušynu, medynų įvairove, mitologine krašto istorija, kitais įdomiais objektais. Pažintinio tako ilgis – apie 4,5 km. Jis driekiasi mišku, kurio masyvas plyti nuo Rozalimo į šiaurę palei kelią Smilgiai–Pakruojis. Visame maršrute įrengta reikalinga infrastruktūra: pastatyta 18 informacinių stendų, įrengtos atokvėpiui skirtos vietos, rodyklės. Zigmantiškių akmuo yra apie 2 km į šiaurės vakarus nuo Rozalimo. Legenda pasakoja, kad piešmenims pasirodė švč. Mergelė Marija, kuri ir įmynusi šią „pėdą“ akmenyje.

Rozalimas, Pakruojo r.

55.897949, 23.87653

+370 673 27 052

AR ŽINOJOTE?

1921 m. Žeimelio gyventojai balsavo, kuriai valstybei jie norėtų priklausyti – Lietuvai ar Latvijai.

.....47. STAČIŪNŲ VĖJO MALŪNAS .....

Malūnas pastatytas 1890 m. Sovietmečiu malūnas buvo paverstas sandėliu ir nebeatliko savo pirminių funkcijų. 2004 m. malūnas buvo restauruotas. Jis yra vienas iš nedaugelio išlikusių vėjo malūnų, kurių pirmas aukštas yra akmenų mūro su dekoru elementais, o kiti aukštai mediniai. Tai vienintelis Pakruojo rajono vėjo malūnas su vidiniu kepurės pasukimo mechanizmu. Šiuo metu Stačiūnų vėjo malūne įrengta malimo įrangos ekspozicija. Čia eksponuojamos nuotraukos iš Stačiūnų bendruomenės gyvenimo, renkami įvairūs liaudies buitės įrankiai, rengiamos kilnojamosios ekspozicijos, edukacinės programos.

Malūno g. 4, Stačiūnai, Pakruojo r.

55.939432, 23.629885

+370 601 26 501; +370 615 32 824

..... KITI OBJEKTAI .....

- Lygumų bažnyčia
- Lygumų sinagoga
- Rozalimo sinagoga
- Linkuvos sinagoga
- Akmenėlių (Žeimelis) sentikių kapinės
- Žeimelio evangelikų liuteronų bažnyčia
- Geručių (Glebavos) dvaras
- Petrašiūnų dolomitinė atodanga
- Guostagalio Velnio krėslu vadinamas akmuo

ŠIAULIŲ MIESTAS

1. Šiaulių bulvaras
2. Šv. apaštaltų Petro ir Pauliaus katedra
3. Saulės Laikrodžio aikštė
4. Chaimo Frenkelio vila
5. „Rūtos“ šokolado muziejus
6. Vandos Kavaliauskienės katinų muziejus
7. Dviračių muziejus
8. Skulptūra „Geležinė lapė“
9. Paminklas lietuviškai valiutai – Centų kambarys
10. Fotografijos muziejus
11. Žaliūkių malūnininko sodyba
12. Venclauskių namai

AKMENĖS RAJONAS

13. Akmenės krašto muziejus
14. Kamanų valstybinis gamtinis rezervatas
15. Ventos regioninis parkas
16. Lazdynų Pelėdos memorialinis muziejus
17. Akmenės gamtos ir kultūros parkas
18. Simono Daukanto memorialinis muziejus
19. Jurakalnio apžvalgos bokštas
20. Naujosios Akmenės kultūros rūmai
21. Šaltiškių molio karjeras
22. Menčių klinčių karjeras

JONIŠKIO RAJONAS

23. Joniškio Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia
24. Joniškio krepšinio muziejus
25. Joniškio sinagogų kompleksas
26. Mūšos tyrelio pažintinis takas
27. Žagarės ozo pažintinis takas ir Žagarės II piliakalnis (Žvelgaičio kalnas)
28. Žagarės dvaro sodyba ir parkas
29. Jakiškių dvaras
30. Gasčiūnų tradicinių amatų centras

KELMĖS RAJONAS

31. Kelmės dvaras
32. Tytuvėnų bažnyčios ir vienuolyno ansamblis
33. Užvenčio malūnas
34. Kražių kolegija
35. Palendrių vienuolynas
36. Lazdų muziejus
37. Pakėvio dvaras
38. Beržėnų dvaras
39. Pagryžuvio dvaras

PAKRUOJO RAJONAS

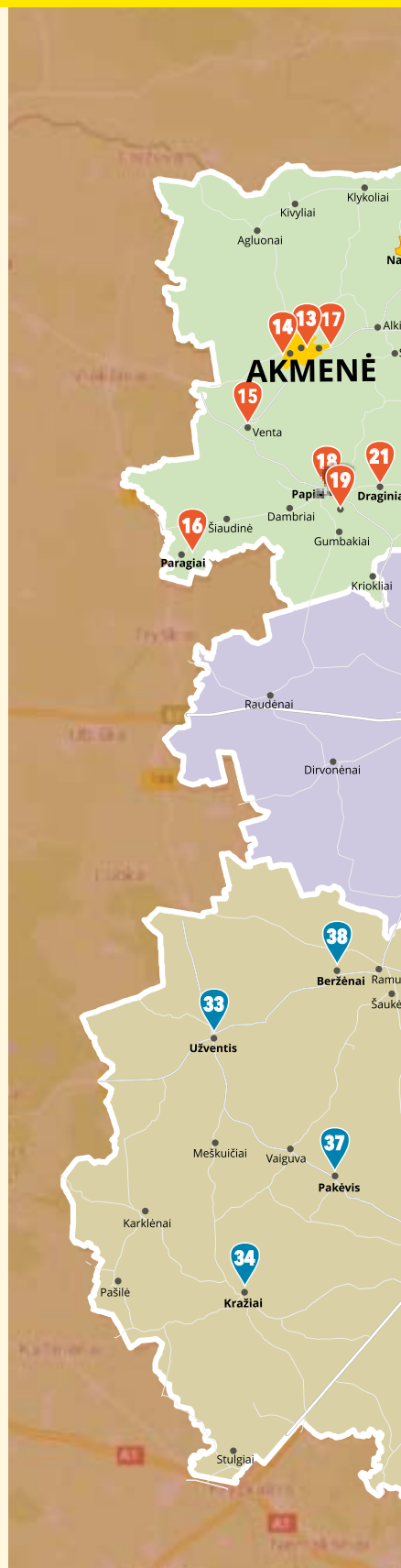
40. Pakruojo dvaras
41. Pakruojo sinagoga
42. Pakruojo senoji gaisrinė
43. Linkuvos Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės bažnyčia ir senosios regulos karmelitų vienuolynas
44. Pakruojo krašto Žiemgalos muziejus Žeimelyje
45. Lauksodžio Šv. Aloyzo bažnyčia
46. Rozalimo miško parkas ir Zigmantiškių akmuo su Marijos pėda
47. Stačiūnų vėjo malūnas

RADVILIŠKIO RAJONAS

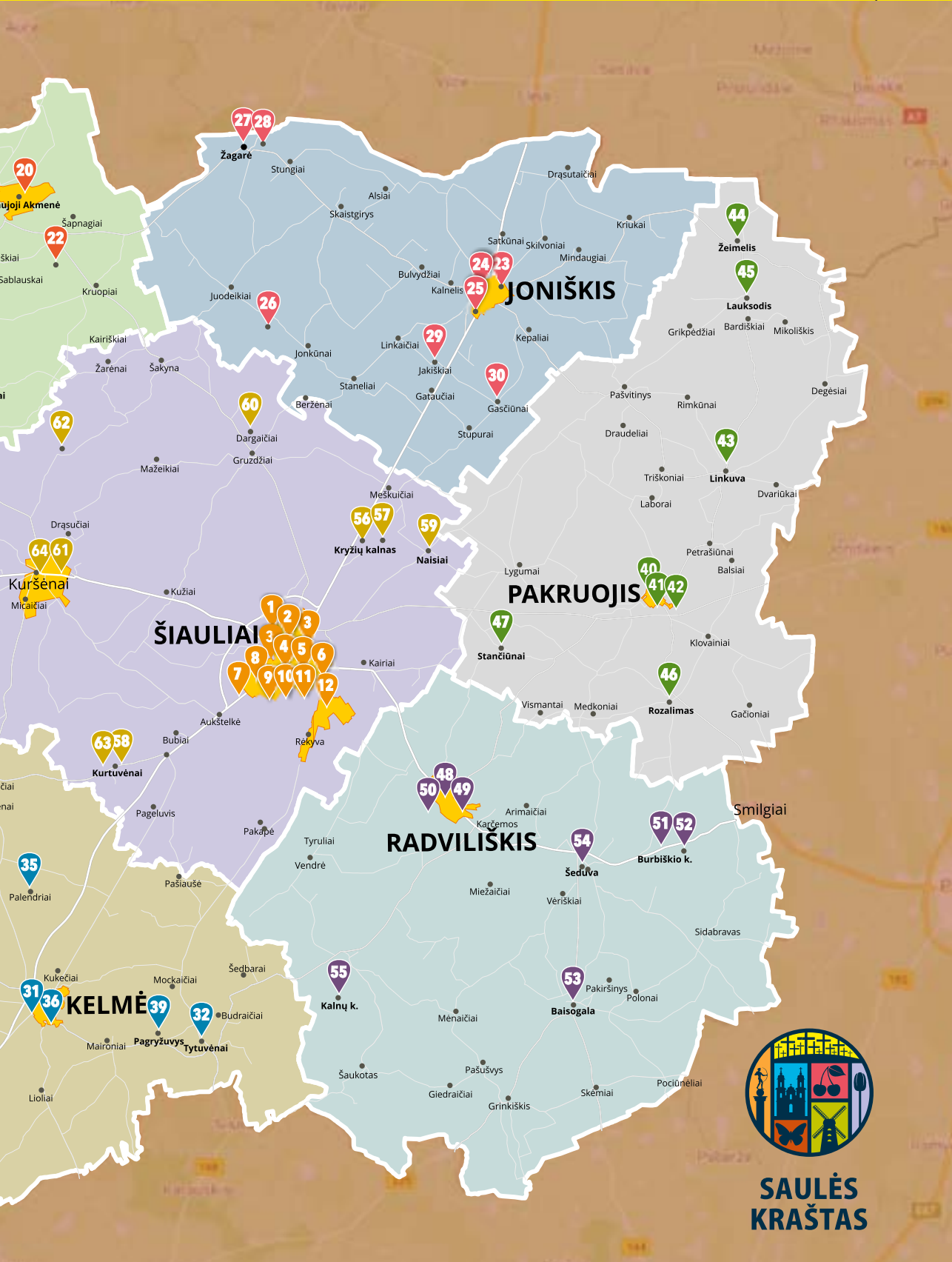
48. Radviliškio Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios medinė varpinė
49. Radviliškio simbolis – garvežys
50. Burbiškio dvaras
51. Grojantis ir šviečiantis fontanas
52. Kleboniškių kaimo buities ekspozicija
53. Baisogalos dvaras
54. Šeduvos istorinės technikos muziejus
55. Šiaulės žemės apžvalgos bokštas

ŠIAULIŲ RAJONAS

56. Kryžių kalnas
57. Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincijos Kryžių kalno vienuolynas
58. Kurtuvėnai
59. Naisiai
60. Dargaičių mažasis zoologijos sodas
61. Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros ir tradicinių amatų centras
62. Agailių koplyčia
63. Kurtuvėnų Šv. apaštalo Jokūbo bažnyčia
64. Kuršėnų (Gruževskių) dvaro sodyba ir parkas

SAULĒS KRAŠTAS

Radviliškio kraštas turtingas išskirtinės architektūros dvarų su įspūdingais parkais, juose stūksančiomis istorinių asmenybių skulptūromis, atgaiva ir slėpingumu alsuojančiomis medžių alėjomis ir net daugiau kaip 460 tulpių rūšių auginamais laukais. Legendomis ir padavimais apipinti rajono piliakalniai, kurių yra net 8, kviečia atrasti jų šlaituose paslėptus lobius. Nauji dviračių maršrutai, pažintiniai pėsčiųjų takai, etnokultūrinės tradicijas pristatančios edukacinės programos – visa tai jūsų laukia čia, savitame ir svetingame Radviliškio rajone.

TOP OBJEKTAI

.....48. RADVILIŠKIO ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS GIMIMO ..... BAŽNYČIOS MEDINĖ VARPINĖ

1878 m. statyta varpinė – unikalus Radviliškio miesto architektūros paminklas, dekoruotas savitais liaudies meno puošybos elementais. Du kartus degusi ir abu kartus tikinčiųjų pastangomis bei aukomis atstatyta medinė penkių aukštų varpinė stiebiasi aukščiau nei miesto bažnyčios stogas. Šiandien ji išsididžiai stovi prie parapijos maldos namų ir pirmoji pasitinka kiekvieną, įžengusį į šventorių.

**Maironio g. 8, Radviliškis
55.806578, 23.542758**

49. RADVILIŠKIO SIMBOLIS – GARVEŽYS

Nuo 2004 m. prie Radviliškio geležinkelio stoties dėmesį traukia trofėjinis, Berlyne 1944 m. pagamintas garvežys, įrašytas į Kultūros vertybių registrą kaip turintis istorinę, techninę ir technologinę vertę. Relikvinis Radviliškio lokomotyvų depo garvežys, priklausantis vadinamajai T serijai, yra vienintelis išlikęs mūsų šalyje. Šiandien jis – iškalbingas geležinkelininkų sostinė laikomo miesto simbolis.

Laisvės al. 30, Radviliškis
55.806275, 23.536753

AR ŽINOJOTE?

Burbiškio dvaras –
 tarsi mažieji Nyderlandai.

50. BURBIŠKIO DVARAS

Burbiškio dvaras žinomas nuo XVI a. 1819 m. jis atiteko Baženskiams, kurie ir pastatė savitus romantizmo, istorizmo ir neogotikos stilių rūmus, primenančius tvirtovę. Naujieji savininkai sukūrė ir įspūdingą, peizažinį 28 ha ploto parką, pasižymintį išskirtine mažąja architektūra, tvenkiniais, medžių alėjomis, apžvalgos aikštelėmis ir salomis. Parką puošia Kazimiero Uliaskio sukurtos pirmosios Lietuvoje Vytauto Didžiojo ir Adomo Mickevičiaus skulptūros.

Burbiškio dvare įsteigtame muziejuje siekiama atkurti kuo tikslesnį praeities vaizdą perteikiant senąjį dvarų kultūrą. Dvaro sodybos erdvėse lankytojus pasitinka dvaro istorijos, kinkomojo transporto, senosios technikos, kambarinių augalų ir tulpių ekspozicijos. Kiekvieną pavasarį čia vyksta visoje Lietuvoje ir už jos ribų žinomi tulpių žydėjimo festivaliai, „Poezijos pavasario“ renginiai, kameriniai koncertai, parodos.

Burbiškio k., Radviliškio r.
55.782288, 23.897691
+370 422 56 110
daugyvenesmuziejus.lt

.....51. GROJANTIS IR ŠVIEČIANTIS FONTANAS.....

[vairiomis spalvomis šviečiantis ir pagal melodiją šokantis fontanas 2018 m. įrengtas atnaujintoje miesto centrinėje aikštėje. Nuo 2019 m. pavasario jis džiugina Radviliškio miesto gyventojus ir svečius, dovanodamas įsimintiną reginį.

Aušros a. 10, Radviliškis
55.807625, 23.539579

.....52. KLEBONIŠKIŲ KAIMO BUITIES EKSPOZICIJA .....

Daugyvenės upės slėnyje, senoje kaimvietėje, 18 ha plote, įkurtas Kleboniškių kaimo buties muziejus, į kurį iš aplinkinių perkelti XIX, XX a. pradžiai būdingi kaimų pastatai: gryčios, klėtys, pirtys, klijimai, daržinės. Šalia išlikusiųjų atkuriamos buvusios sodybos. Siekiant atgaivinti senąjį kaimo vaizdą, 11 pastatų atkelti iš kitų vietų. Iš viso kaime yra 28 pastatai, iš jų 18 priklauso muziejui. Kaime yra 1884 m. pastatytas vėjo malūnas. Seni kaimavietės medžiai ir šiaudiniai pastatų stogai teikia muziejui autentiškumo, o jo gyventojai – tikroviškumo. Kaime rengiamos parodos, edukacinės programos, vakaronės, kviečia klijimo teatrų spektakliai, liaudiškos muzikos ir amatų, Užgavėnių šventės.

Kleboniškių k., Radviliškio r.
55.770351, 23.856069
+370 611 12 053
daugyvenesmuziejus.lt

AR ŽINOJOTE?

Kleboniškių kaimas –
 Šiaurės Lietuvos Rumšiškės.

53. BAISOGALOS DVARAS.....

Baisogalos dvaras – vienas žymiausių architektūros paminklų Lietuvoje. Nuo 1830 m. šie rūmai priklausė dvarininkų Komarų giminei. Iki šių dienų išlikę centriniai dvaro rūmai, arklidės, ratinė, virtuvė, sandėlis, dvaro malūnas. Įspūdingas dvaro parkas, jame nemažai egzotinių veislių medžių. 1952 m. dvare įkurtas ir iki šiol veikia Lietuvos gyvulininkystės institutas.

**R. Žebenkos g. 12, Baisogala,
Radviliškio r.**

55.636825, 23.716913

54. ŠEDUVOS ISTORINĖS TECHNIKOS MUZIEJUS .....

Tai Lietuvos istorinių transporto priemonių išsaugojimo asociacijos „Retro-mobile“ muziejus. Muziejaus istorinės technikos ekspozicija yra mobili, galinti bet kuriuo metu pajudėti iš vietos. Ekspozicijos unikalumas – ne sustingę eksponatai, o jų gyvybingumas.

Panevėžio g. 36, Šeduva,

Radviliškio r.

55.757040, 23.766273

+370 687 32 733; +370 611 12 035

55. ŠIAULĖS ŽEMĖS APŽVALGOS BOKŠTAS .....

Vakariniame rajono pakraštyje, vadina-mojoje Šiaulės žemėje, tarp Šiaulėnų ir Šaukoto dunksančiuose kalneliuose, įrengtas 21 m aukščio apžvalgos bokštas. Nuo jo viršaus atsiveria įspūdingas apylinkių kraštovaizdžio grožis. Prie bokšto įrengtas pėsčiųjų takas, vedantis į legendomis apipintą Kudinų piliakalnį, kitaip dar vadinamą Šiaulės kalnu.

Kalnų k., Radviliškio r.

55.645492, 23.419565

KITI OBJEKTAI .....

- Diktariškio dvaras
- Kleboniškių vėjo malūnas
- Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio memorialas Minaičiuose
- Šeduvos malūnas
- Šiaulėnų krašto muziejus
- Trėmimų traukinio vagonas Radviliškyje

Šiaulių rajonas visame pasaulyje žinomas dėl garsiojo Kryžių kalno. Piliakalnis ir jo aplinka formavosi ne vieną šimtmetį. Maldų kalnas svarbus kultūrine, istorine, sakraline, visuomenine, archeologine, nacionaline verte. Tai ne vienintelė lankytina vieta Šiaulių rajone, galinti sužavėti keliautojus. Pramogos, edukacijos, kulinarinis paveldas, turtingi kraštovaizdžiai, pėsčiųjų ir dviračių takai bei aktyvus laisvalaikis šeimoms jau ne vienus metus pritraukia į mūsų kraštą net pačius išrankiausius keliautojus. Kviečiame atrasti piliakalnius, dvarus, mažus zoologijos sodus, gyvenvietes ir Šiaulių krašto perlą – Kurtuvėnus.

TOP OBJEKTAI

56. KRYŽIŲ KALNAS

Apie 12 km į šiaurę nuo Šiaulių laukuose stovi nedidelis kalnas, visas tankiai nustatytas kryžiais. Tai garsusis Kryžių kalnas. Viduramžiais ant šio kalno stovėjo medinė pilis, kronikose vadinta Kula, kurią 1348 m. sugriovė Livonijos kariuomenė.

1961 m. pavasarį sovietinė valdžia nutarė „susidoroti“ su Kryžių kalnu, tačiau Kryžių kalnas per visą Lietuvos okupacijos laikotarpį išliko didvyriško pasipriešinimo ir tikėjimo laisvės simboliu.

Kryžių kalnas išgarsėjo visame pasaulyje, kai čia 1993 m. rugsėjo 7 d. apsilankė popiežius Jonas Paulius II.

Domantų k., Šiaulių r.
56.01585, 23.415565
siauliurajonas.lt

AR ŽINOJOTE?

Viena iš Kryžių kalno legendų pasakoja, kad Kryžių kalno pradžia susijusi su Marijos pasirodymu vaikams 1872 m.

57. MAŽESNIŲJŲ BROLIŲ ORDINO LIETUVOS ŠV. KAZIMIERO PROVINCIJOS KRYŽIŲ KALNO VIENUOLYNAS

Popiežius Jonas Paulius II, 1993 m. rudenį, prabėgęs kelioms savaitėms nuo jo kelionės po Lietuvą, lankydamasis Italijoje, La Vernos kalno pranciškonų vienuolyne, pasakė, jog Europoje yra du ypatingi kalnai – La Vernos ir Kryžių kalnas ir tarp šių kalnų turi būti nutiestas tiltas. Jis paragino brolius pranciškonus pastatyti prie Kryžių kalno vienuolyną. Pranciškonai veikia atsilepė į popiežiaus paraginimą. Pastatą, stovintį per 300 m nuo Kryžių kalno, statyti padėjo Toskanos provincijos broliai pranciškonai. Jis buvo iškilmingai pašventintas 2000 m. liepos 8 d.

Jurgaičių k., Šiaulių r.

56.017095612346, 23.420426845550537

+370 41 527 733

ofm.lt

58. KURTUVĖNAI

Bajoro sodybos Kurtuvėnuose būta jau XIV a. 1495 m. minimas pirmasis Kurtuvėnų savininkas Mykolas Jaugelavičius. Yra žinių ir apie kitus garsius dvaro šeimininkus – Kęsgailas, Nagurskius, Oginskius, Tiškevičius, Zyberkas-Pliaterius.

Šiandien Kurtuvėnų dvaro pramogų kompleksas siūlo neįtikėtiną gausą paslaugų: jojimo stovyklas vaikams, jojimo mokyklą, fotosesiją su žirgais, vaikų gimtadienius žirgyne, dviejų pasagų žygį, 6 dienų žygį žirgais Kurtuvėnai–Palanga, važiavimą brikete, kietos nuomą, hipoterapiją (gydomasis / terapinis jojimas) vaikams ir suaugusiems žmonėms, išvyką dvikinkiu vežimu, žirgų viešbutį, įvairias ekskursijas, edukacines programas, dviračių trasas ir dar daug įvairių dvariškų pramogų. Lankytojai gali pasimėgauti puikiu vietiniu maistu ir tradiciniais renginiais. Kurtuvėnuose galima žavėtis išlikusiu parku, žirgynu, tvenkiniais, atstatytu mediniu barokinių formų svirnu ir ratine. 2019 m. įkurtas naujas lankytojų centras.

Parko g. 2, Kurtuvėnai, Šiaulių r.

55.82679111289498, 23.049072711639383

+370 41 370 333, +370 618 29 964

kurtuva.lt

59. NAISIAI

Naisiuose įsikūręs vienintelis Lietuvoje Baltų dievų muziejus, kurį puošia per 50 ažuolinių baltų dievų skulptūrų. Kiti unikalūs muziejai – Inkilų, Baltų žolynų ir Šiaulių krašto literatūros muziejus, skaičiuojantis jau 37-tus metus.

Čia galima aplankyti daug pagoniškų objektų: Saulės aikštė, Alkos kalnas, Ugnies aikštė, Mėnulio akis, Laimės ežeras, Meilės sala ir įspūdingo dydžio Baltų arena. Naisiuose veikia profesionalus „Naisių vasaros“ teatras, Ramūno Karbauskio žemaitukų žirgynas, dažasvydžio centras, sūpynių parkas ir kt.

Gėlės g. 9, Naisiai, Šiaulių r.

56.022129, 23.51400

+370 611 33 333

naisiai.lt

.....60. DARGAIČIŲ MAŽASIS ZOOLOGIJOS SODAS.....

Alpakų ūkis-mažasis zoologijos sodas įsikūręs Dargaičių kaime, Šiaulių rajone. Tai vienas didžiausių Šiaurės Lietuvoje ir Baltijos šalyse sodų, priimančių pavienius lankytojus ir ekskursijas. Ūkio šeimininkai papasakoja apie alpakas: iš kur jos kilo, kaip atsirado Lietuvoje, kuo ypatingi šie gyvūnai, jų vilna ir jos gaminiai, kurių, beje, galima čia pat įsigyti.

Smagiausia dalis – susipažinimas su alpakomis ir kitais gyvūnais. Šiuo metu ūkyje gyvena net 21 skirtinga gyvūnų rūšis: alpakos, lamos, kupranugaris, šinšilos, „Rex“ veislės triušiai, asiliukai, Kveslando salų avytės, olandų miniatiūriniai ožiučiai, mažiausios pasaulyje veislės Falabelos arkliai, afrikiniai stručiai, Jokūbo avytės, Koburgo lapinės avytės, Hailendų veislės karvutė, arabų veislės žirgas, juodnosės avys.

Dargaičių k., Gruzdžių sen., Šiaulių r.

56.132807, 23.254368

+370 686 43 584;

alpakuauginimas.lt; minizoo.lt

.....61. ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ETNINĖS KULTŪROS IR TRADICINIŲ AMATŲ CENTRAS.....

Centre veikia nuolatinės Šiaulių krašto tautodailininkų darbų ir etnografinės ekspozicijos. Čia galima susipažinti su amatais nuo seniausių laikų iki šių dienų. Ypač daug surinkta keramikos dirbinių, nes nuo seno Kuršėnai vadinami puodžių sostine. Ekskursijos metu galima pasivaikščioti su medinėmis klumpėmis, susimalti miltų ar pabandyti „nusižiesti“ puodynę.

Ventos g. 7A, Kuršėnai, Šiaulių r.

55.999677, 22.932667

+370 41 58 34 22; +370 698 08 217

kursenuamatucentras.lt

.....62. AGAILIŲ KOPLYČIA.....

Pirmoji medinė koplyčia Agailių miško gilumoje buvo pastatyta dar baudžiavos laikais. Manydami, kad ši vieta stebuklinga, žmonės ilgą laiką čia statė kryžius. 1939 m. pastatyta betoninė bažnytelė su medinių lentelių stogu buvo padegta Antrojo pasaulinio karo metais. Vėliau atstatyta, tačiau 1974 m. žaibo sudeginta antrą kartą. 1990 m. bažnyčia atkurta. Bažnyčia įtraukta į Kuršėnų kaimiškosios seniūnijos kultūros vertybių sąrašą.

2004–2005 m. Kuršėnų miškų urėdijos lėšomis bažnyčia buvo atnaujinta. 2006 m. įrengtas ir pėsčiųjų takas, vedantis prie šaltinio, kurio vanduo laikomas stebuklingu ir turinčiu gydomųjų galių.

Agailių miškas, Gedinčių girininkija, Kuršėnų sen., Šiaulių r.

56.119991, 22.954859

..... 63. KURTUVĖNŲ ŠV. APAŠTALO JOKŪBO BAŽNYČIA .....

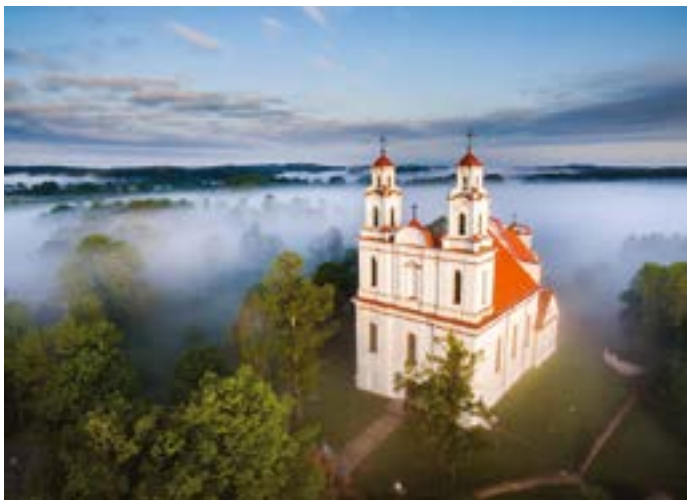
Kurtuvėnų Šv. apaštalo Jokūbo bažnyčios bokštai remia dangų nuo 1792 m., kai buvo baigta dešimtmetį užtrukusi šventovės statyba. Iš toli matomos baltutėlės vėlyvojo baroko stiliaus bažnyčios bokštai siekia 50 m aukštį. Virš pagrindinio įėjimo į pastatą – jos fundatoriaus grafo Jokūbo Nagurskio giminės herbas. Bažnyčios interjeras dvelkia klasicizmo santūrumu, tačiau čia galima rasti ir vėlyvojo baroko bei neogotikos elementų. Penkių altorių ir sakyklos ansamblis užbaigtas 1820 m. Šį įvykį mena paminklinė lenta, pritvirtinta ant bažnyčios pilioriaus.

P. Višinskio g. 33, Kurtuvėnai, Šiaulių r.

55.828047, 23.048167

+370 41 37 01 36

kurtuva.lt

AR ŽINOJOTE?

Kurtuvėnų Šv. apaštalo Jokūbo bažnyčios rūsiuose yra užmūryta dvylika kriptų. Manoma, kad šiame rūsyje buvo palaidoti Kurtuvėnų dvarą valdę didikai, kiti aukštuomenės atstovai.

..... 64. KURŠĖNŲ (GRUŽEVSKIŲ) DVARO SODYBA IR PARKAS.....

Kuršėnų dvaro istorija prasideda 1564 m., kai Žygimantas Augustas leno teisėmis atidavė šį dvarą Polocko pilininkui Jurgiui Despot-Zenovičiui. 1621 m. dvaras atiteko LDK iždininkui S. Pacui, o po dešimtmečio – Jurgiui Gruževskiui su žmona. XVIII a. pabaigoje Kuršėnus paveldėjo Steponas Gruževskis. Jis 1811 m., pasikvietęs dailininką J. Rilkę su visa pameistrių brigada, pastatė naujus (dabartinius) dvaro rūmus, koplyčią, suremontavo kitus pastatus. Dvaras dar labiau suklestėjo valdant jo jaunesniajam sūnui Edvardui, kuriam dvaras atiteko 1846 m.

Pirmojo pasaulinio karo metais dvare įsikūrę vokiečiai nuniokojo parką, rūmus, išvežė vertingiausius daiktus. Tarpukariu dvaras dėl pažangaus ūkininkavimo klestėjo. 1940 m. dvaras buvo nacionalizuotas.

Kuršėnų dvaras – vienintelis vertingiausias medinės dvarų architektūros palikimas Šiaulių rajone.

Ventos g. 7E, Kuršėnai, Šiaulių r.

56.00012, 22.932819

KITI OBJEKTAI .....

- Algirdo Laucevičiaus elnynas
- Paliesių dvaro rūmai
- Gilvyčių karjeras
- Paežerių dvaro sodyba

- Sentikių maldos namai
- Gruzdžių dvaro sodyba
- Ant postamento pastatytas tikro tanko bokštelis su tūta (1941–1945 m. žuvusiems tarybiniais kariams atminti)

Šiaulių regionas kulinarinio paveldo išskirtinumu nusiteikęs nustebinti net išrankiausią skonį. Tradiciniai patiekalai ir receptai, alus „tiesiai iš bačkos“ ir iš kartos į kartą perduodamos gamintojų paslaptys – pagrindiniai Saulės krašto virtuvės ingredientai.

.....ŠIAULIETIŠKI SKONIAI.....

Skoniai – toks gali būti kelionės tikslas. Šiauliuose laukia naujų skonių ir patirčių stotelės. Šiaulių bulvare įsikūręs į Lietuvos geriausiųjų 30-tuką įrašytas restoranas „Avenue Brasserie“ lepina gurmanus europietiškos virtuvės patiekalais.

„Presto“ arbatinėje paragaukite „Husarų sriubos“ arba „Verėčiako“. O gal norite burnoje tirpstančio pyrago? „Valerijono“ arbatinė lepina vegetariškais patiekalais ir desertais, net veganiškais ledais. Kas slepiasi šokoladiname burbulė, sužinosite „Rūtos“ kavinėje. Restoranas „Žemaitis“ kviečia prisiminti tradicinius lietuviškus skonus ir atrasti žydiškos virtuvės elementus.

visitsiauliai.lt

.....BIČIŲ TERAPIJOS CENTRO GĖRYBĖS.....

Bičių terapijos centras įsikūręs ant Ventos upės kranto, netoli lakštingalų slėnio, gražiame Papilės miestelyje. Čia galėsite ne tik pasigdyti, pailsėti, bet ir paragauti įvairių bičių produktų – įvairių rūšių medaus, medaus su koriu, bičių duonelės ir žiedadulkių, pikio arba bičių pienelio.

Nepriklausomybės g. 14, Papilė, Akmenės r.

+370 698 75 982

biciuterapija.lt

..... ŽAGARĖS KLECKAI .....

Žiemgalos krašto kulinarinio paveldo pasididžiavimo – kleckų (ruginių virtinių su lašinukais ir raugintais kopūstais), sūrio (5 rūšių), zaptės (uogienės), kumpio ir lašinių, vaisinių saldainių, miežinio naminio alaus, naminio vyno (vyšnių, obuolių, juodųjų serbentų), Žvelgaičių piliakalnio papėdės žolelių arbatos, sulos (pavasarij – šviežios, kitais metų laikais – raugintos) – edukacijos ir degustacijos. Kaina sutartinė, trukmė – iki 2 valandų.

Žagarės g. 51, Žiuriai, Joniškio r.

56.341722, 23.207889

+370 698 04 385 (Būtina rezervacija)

ziemgalospaveldas.lt

..... PILIGRIMŲ GIRA .....

Gira – gaivusis gėrimas, gaminamas fermentacijos būdu iš juodos duonos, vaisių, uogų, kmyrų ir kitų maisto produktų. Lietuviai gamindavo ir vartodavo daug giros rūšių. Surinkta per 100 originalių giros receptų, siekiančių net XVI a.

Edukacinės programos „Piligrimų gira“ metu paragausite 5 skirtingų rūšių naminės giros. Galėsite susipažinti su giros istorija. Jūsų laukia skani gira, užduotys, linksmi ir profesionalūs edukatoriai „Piligrimai“.

Edukacinės programos užsakomos iš anksto.

Maironio g. 2A, Tytuvėnai, Kelmės r.

55.5968023, 23.1987862

infotytuvnai.lt

..... A. UDRIENĖS IĮ SIŪLO .....

- Ekskursiją bei alaus ir naminės giros degustacijas.
- Stebėti alaus gamybos procesą.
- Pasigrožėti unikalia senovinių alaus gamybos rakandų ekspozicija.
- Pasigrožėti mistinių akmenų ir įdomių alaus bokalų kolekcijomis.

Ekskursijos ir degustacijos trukmė 2–2,5 val.

Alyvų g. 2, Jovarų k., Pakruojo r.

+370 687 72 908

KAVINĖ „PAS ZITĄ“

Šeimos kavinė „Pas Zitą“ nuo 2005 m. įsikūrusi Baisogalos miestelio širdyje. Čia dirba trys Šimkevičių kartos. Kulinarijos paslaptys perduodamos iš kartos į kartą ir yra nuolatos tobulinamos. Šių metų sausio mėnesį šeimos kavinė išsiplėtė, pradėjo veikti konditerijos cechą, kuriame gaminami restorano lygio desertai.

Mokyklos g. 10, Baisogala, Radviliškio r.
55.639276, 23.724495
+370 650 27 454

VIENTELIS LIETUVOJE 5 DIENAS BRANDINTAS KURTUVĖNŲ KUMPIŠ

Kurtuvėnų regioninio parko atliktų kraštotyrynių tyrimų metu buvo surinkti šio krašto tradicinių patiekalų receptai. Įdomiausias iš jų pasirodė brandinto kumpio receptas. Kumpį gamina smuklės „Kryžkelė“ šeimininkė, kuriai ir patikėtas šis unikalus receptas. Šis išskirtinis patiekalas yra labai sotus, ypač tinka po žygio ar ekskursijos. Kumpis patiekiamas su karšta bulve, kastiniu ir kopūstais. Kurtuvėnuose toks kumpis nuo seno būdavo ruošiamas per didžiąsias šventes. Patiekalas patiekiamas su pristatymu ir pasakojimais.

P. Višinskio g. 18, Kurtuvėnai, Šiaulių r.
55.828698, 23.049828
+370 674 01 316

KURŠĖNŲ VYNIOTINIS

Degustacijos metu susipažinsite su Kuršėnų istorija. Sužinosite, kaip gimė ir kada pradėtas gaminti pats didžiausias ir ilgiausiai Kuršėnus garsinęs ir tebegarsinantis prekės ženklas – „Kuršėnų vyniotinis“. Tai miesto vizitinė kortelė, nes su šiuo produktu jeigu ir gali kas lygintis, tai tik Kuršėnų puodai – ir tai tik ilgaamžiškumu.

Kol mėgausitės vyniotiniu, dvaro ponis ir raštininkas papasakos apie saldžiosios ir kvapniosios konditerijos istorijos užkaborius Kuršėnuose. Ragaudami vyniotinį išgirsite šmaikščią pastebėjimą apie kuršėniškių valgymo įpročius, Kuršėnų dvaro savininko J. Gruževskio valgymo dienotvarkę.

J. Basanavičiaus g. 7, Kuršėnai, Šiaulių r.
+370 41 584 486
56.003845, 22.935584
siauliurajonas.lt

Jei norite aktyvaus, bet ramaus poilsio, rinkitės ežerus, poilsiavietes ir unikalius muziejus Šiaulių regione.

..... ŠIAULIAI – SU MEILE ŠEIMAI .....

Šiauliuose galite pasijusti lyg zoologijos sode – mies-to gatvėse „gyvena“ lapės, jautiai, drugeliai ir didžiulis chameleonas medyje. O vaikiškus vežimėlius labai patogu stumdyti atnaujintoje bulvarų dalyje, kurioje gausu meninių akcentų, fontanų, žaidimo aikštelių. Čia tebestovi ir vaikų numylėti „Trys nykštukai“.

Katinių, Dviračių, Šokolado, Angelų, Geležinkelio, Policijos muziejai ir dar daugiau – tai tikros istorijos ir gyvenimo pamokos. Atraskite sau labiausiai patinkančias! „Saulės terasa“ – daugiafunkcė laisvalaikio erdvė Šiauliuose po atviru dangumi. Čia įrengtos atskiros erdvės: vaikų, sporto, kino ir renginių, restoranų, poilsio. Tai didžiausia nemokama vaikų žaidimų aikštelė Šiauliuose!

visitsiauliai.lt

..... ATOKVĖPIS PRIE JURAKALNIO .....

Atokvėpio vieta įrengta prie Jurakalnio, kur lankytojų patogumui pastatyti suoliukai, įrengta didelė automobilių stovėjimo aikštelė, o einant atodangos ir atragio link – pavėsinė ir laužavietė. Jurakalnio atragis – tai tipiška linijinės erozijos suformuota reljefo forma. Čia akivaizdžiai matomas linijinės erozijos procesas ir jo padariniai – pats erozinis atragis, raguvos, griovos, kuriose randasi ir trykšta šaltiniai. Geologiškai vertingiausios – jūros periodo uolienų atodangos, dėl intensyvios erozijos natūraliai prieinamos tyrimams. Nuo apžvalgos bokštelio atsiveria puikus vaizdas į Ventos slėnį, jo terasas.

Daubiškiai, Akmenės r.

56.144680, 22.783100

MŪŠOS TYRELIO PELKĖS LAUMĖ

Išskirtinės, mistinės pelkės vietos, laumių vartai, apeigų ir burtų magija, įvairios dirbtuvės! Norintieji pabėgti nuo kasdienio šurmulio kviečiami miegoti pelkinio namelyje – gamtos vaizdai pro langą, lankantys zuikiai su kurapkėmis, gervių klyksmas ir kitų paukščių giesmės džiugins širdis.

Bičiuliai 1, Joniškio r.

56.200505, 23.321848

+370 682 30 047 (Būtina rezervacija)

FB Mūšos tyrelio pelkės laumė

MIŠKO MUZIEJUS

Muziejaus įkūrimo istorija siejama su tuometiniu miškų ūkio direktoriumi Enriku Juzeliūnu, turėjusiu senovinio Lietuvos miškų gyvūno tauro ragus, rastus Dubysos šlaituose. Tai buvę apie 2 tūkst. metų senumo ragai – nepaprastai retas ir įdomus eksponatas, įvertintas ir prof. T. Ivanausko. Kartu su Tytuvėnų regioninio parko direkcija urėdija rūpinasi muziejaus ekspozicijos tvarkymu ir papildo ją vis naujais eksponatais. Šiandien muziejus kviečia pasigrožėti įdomia sodo ir miško paukščių kolekcija, susipažinti su miško žvėreliais, jų gyvenimo būdu, įvertinti didelę šių apylinkių vabzdžių įvairovę, pasigėrėti vietinių liaudies meistrų medžio darbais.

Miško muziejuje ekskursijas veda Tytuvėnų regioninio parko darbuotojai. Būtina užsisakyti iš anksto.

Miškininkų g. 6, Tytuvėnai, Kelmės r.

AKMENĖLIŲ DVARAS (PAKRUOJIS)

Akmenėlių palivarkas nuo 1780 m. priklausė vokiečių kilmės baronui Teodorui fon der Ropui. Dvaras įsikūręs šimtamečių medžių paunksmėje, ant Kruojos upės kranto. Akmenėlių dvare įkurtas žymaus dailininko Stasio Ušinsko muziejus. Dvaro teritorijoje 2020 m. pastatytas paminklas „Arkliukas“, vaizduojantis vieną iš Stasio Ušinsko lėlių marionečių.

Petrašiūnų g. 6, Akmenėlių k., Pakruojo r.

56.009416, 23.904528

+370 682 27 676

RADVILIŠKIO PLAUKIMO BASEINAS

Baseine daug dėmesio skiriama vaikams, jų sveikatinimui ir fiziniam parengimui. Naujas šiuolaikiškas baseinas atviras visiems, besirūpinantiems savo sveikata, norintiems išmokti plaukti, aktyviai ir turiningai leisti laisvalaikį. Pritaikytas ir neįgaliems žmonėms.

V. Kudirkos g. 2, Radviliškis

55.810093, 23.546681

TRIUŠIŲ SALA

Naisiuose gausu pramogų visai šeimai. Šiltuoju metų laiku kviečiame aplankyti Naisių triušių salą. Atvykę rasite žmonių rankomis sukurtą dirbtinę salą, kurioje laisvai gyvena įvairių veislių triušiai: yra ir belgų milžinų, Vokietijos dėmėtųjų „drugelių“, Kalifornijos triušių, Zelandijos raudonųjų. Rato formos gyvenvietę galėsite apeiti aplink ir susipažinti su kiekvienu jos gyventoju. Šalia Triušių salos vaikai galės pasisupti sūpynių parke.

Naisiai, Šiaulių r.

56.020050, 23.498213

+370 611 33 333

naisiai.lt

VEISLINIŲ PAUKŠČIŲ IR NAMINIŲ GYVŪNŲ ZOOLOGIJOS SODAS „RAIBA PLUNKSNA“

Sodyboje gyventojų daug: nuo miniatiūrinių pelyčių iki 20 veislių vištų. Čia vykdoma švietėjiška veikla, organizuojamos ekskursijos ir parodos. Sodyboje laukia pažintis su naminiais paukščiais ir gyvūnais, poilsio zonos su suoleliais, vaikų žaidimų aikštelė, sūpynės, smėlio dėžė, ūkyje surinktų ragų kolekcija, kryželiu siuvinėtų paveikslų galerija, aksesuarai iš plunksnų, suvenyrai.

Atžalyno g. 36, Bertužių k., Šiaulių r.

55.915876, 23.393650

+370 620 88 561

Šiaulių krašto gamta skatina pasinerti į regioninių parkų ir miškų platybes, grožėtis unikaliomis gamtos vertybėmis.

..... VANDENS APSUPTI ŠIAULIAI .....

Gamtos grožio mums tikrai nestinga – vos ne pačiame miesto viduryje tyvuliuoja Talkšos ežeras ir Prūdelis, o šalia miesto turime didžiulį (šalyje dešimtą pagal dydį), per tūkstančio hektarų plotą, Rėkyvos ežerą, čia vandenis skalaujantį jau daugiau negu 10 tūkst. metų. Ežeras gyvas ir žiemą, ir vasarą, čia nuolat plazda burės: kai šilta, ežere bures skleidžia jachtos, suteikdamos ežerui didingumo ir ramybės, o žiemą tvirtą ežero ledą išbando ledo rogių entuziastai, skriejantys didžiuliu greičiu į spalvingas bures pasikinkę vėją.

visitsiauliai.lt

..... JURAKALNIO GEOLOGINIS PAŽINTINIS TAKAS .....

Kviečiame pasivaikščioti Jurakalnio geologiniu pažintiniu taku. Ties Simono Daukanto muziejumi prasi-dėjęs šiuolaikiškus reikalavimus atitinkantis pėsčiųjų takas nuvingiuoja iki Jurakalnio griovos atodangos ir atragio, apimdamas Papilės I piliakalnį, apžvalgos aikštelę ir bokštą.

Papilė, Akmenės r.

Tako pradžia: 56.15147, 22.78789

Tako pabaiga: 56.14468, 22.7831

..... ŠIAULIŲ UNIVERSITETO BOTANIKOS SODAS .....

4600 rūšių ir veislių augalų, kuriems pražydus nuo sodo grožio gali apsalti širdis. Nors kalnų ir neturi-me, šiame botanikos sode yra didžiausia ir gausiausia Baltijos šalyse kalnuose augančių augalų kolekcija iš viso pasaulio – miesto pasididžiavimas!

Galima susipažinti ne tik su atskirais augalais, bet ir pamatyti jų bendrijas, artimas natūralioms. Botanikos sode vyksta pažintiniai ir mokomieji seminarai, edukaciniai užsiėmimai, šventės, koncertai.

Paitaičių g. 4, Šiauliai

55.932808, 23.283203

+37065993748

bs.su.lt

..... SKAISTGIRIO POILSIO ZONA IR APŽVALGOS BOKŠTAS .....

Pačiame Skaistgirio miestelio centre, ant kalvos įrengtoje poilsio zonoje, rasite nemokamą basų kojų taką, įvairių paukščių skulptūras, vaikų žaidimo aikštes bei apžvalgos bokštą, nuo kurio atsiveria Žiemgalos lygumos ir greta esantys dolomito karjerai.

Draugystės g., Skaistgirys

56.303688, 23.381963

visitjoniskis.lt

..... KRIAUČIAUS AKMUO .....

Kriaučiaus akmuo guli plyname ariamame lauke, prie Kražių–Jauniškės kelio, beveik ant aptakios 157 m aukščio kalvos viršaus. Šis riedulys yra trečias pagal dydį Lietuvoje. Riedulio ilgis – 7,84 m, plotis – 7,65 m, aukštis – virš 4 m, didžiausia horizontali apimtis – 23,2 m. Šis riedulys (tiksliau – virš žemės paviršiaus išsikišusi nedidelė viršutinė jo dalis) vietos gyventojams buvo seniai žinomas. Tačiau tik 1974 m. čia dirbę melioratoriai pirmą kartą buldozeriu išstumdė žemę ir plačiau atidengė riedulio nugarą. 1989 m., panaudojus iš Mažeikių naftos gamyklos pasiskolintus skriemulį blokus su rankos storumo lynais ir dviem į žemę įkasamais inkarais, pavyko riedulį ištempti į paviršių ir nuvilti iki artimiausios Vileikių kaimo kalvelės.

Vileikių k., Kelmės r.

55.5455235, 22.7588868

..... KABANTYS PAKRUOJO TILTAI, MIESTO PARKAS IR SAKURŲ SODAS .....

1974 m. Kruojos slėnyje įkurtas 14 ha miesto parkas – renginių ir poilsio vieta. 1987 m., surengus respublikinį medžių drožėjų plenerą, parkas pasipuošė medžio skulptūromis. Aplankykite nuostabų Kruojos upės slėnį, pasivaikščiokite jos krantus jungiančiais kabančiais tiltais. Šie Pakruojos tiltai priskiriami prie gražiausių ir įdomiausių kabančių tiltų Lietuvoje. Kviečiame atvykti į Pakruojos parką gegužės mėnesį ir pasigrožėti japoniškų sakurų žydėjimu.

Pakruojis

55.980802, 23.849302

+370 673 27 052

..... RAGINĖNŲ PILIAKALNIS, VADINAMAS RAGANŲ KALNU .....

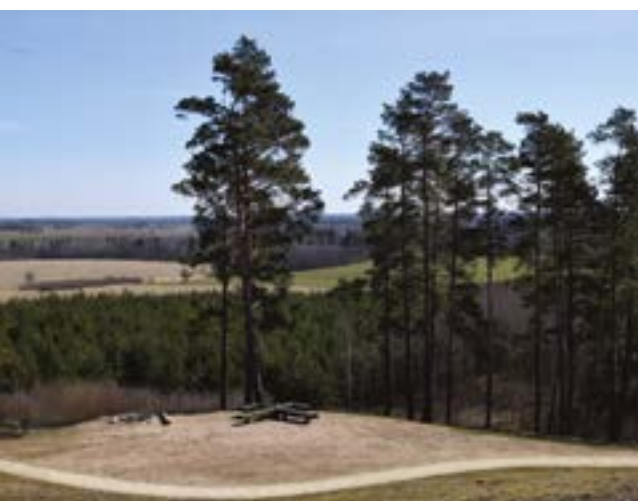

Daugyvenės kultūros istorijos muziejuje-draustinyje, kuris yra rajono rytinėje dalyje, prie kelio Šiauliai–Panevėžys, stūkso paslaptingas Raginėnų kalnas, dar vadinamas Raganų kalnu. Legendos byloja, kad čia laumės gyvenusios ir raganos su velniais šėlavusios, velnių veseles (vestuves) keldavusios. Kitos legendos pasakoja, kad piliakalnį švedų kariuomenė saujomis supylusi.

Raginėnų k., Radviliškio r.

55.792895, 23.864883

..... GIRNIKŲ ŠVENTKALNIS .....

Girnikų mitologinis kalnas – viena vertingiausių ir lankomiausių Kurtuvėnų regioninio parko išskirtinių vertybių su populiariausia regioniniame parke apžvalgos aikštele. Tai aukščiausia kalva Šiaulių rajono teritorijoje (183,4 m), nuo kurios atsiveria Kurtuvėnų regioninio parko, Žemaitijos aukštumų, Šiaulių, Kuršėnų, Kurtuvėnų panorama. Girnikų šventkalnis padavimuose menamas kaip milžinų motinos Kurtuovės kapas, kaip kalnan prasmegusios bažnyčios kalnas, turintis akmenį kalno viršūnėje, ant kurio degusi šventoji ugnis. Kalnas buvo trijų baltų genčių – žemaičių, kuršių ir žiemgalių – jungtis.

Girnikai, Šiaulių r.

55.863742, 23.034096

kurtuva.lt

Atsikratykite kasdienės rutinos ir pakeiskite nuolat supančią aplinką – Saulės kraštas turi puikų pasiūlymą: pakeisk automobilį į dviratį ar žirgą, kompiuterį – į baidarės irklą, o mobilųjį telefoną – į meškerę.

„KANE’S“ ARENA

Išskirtinis objektas Lietuvoje, suburiantis aktyvius žmones sportuoti, bendrauti, skatinantis įvairaus amžiaus žmonių ir šeimų užimtumą. Arenoje gali sportuoti 10-ties sporto šakų aistruoliai: susibūrę po vienu stogu, 4500 m² plote gali sportuoti tinklinio, krepšinio, salės futbolo, skvošo, padelio, teniso, paplūdimio tinklinio ir paplūdimio teniso, badmintono, stalo teniso profesionalai ir mėgėjai.

Išradėjų g. 14, Šiauliai

55.911920, 23.305695

+370 636 91 111

kanesarena.lt

ESKURSIJOS PO NEATRASTĄJĄ ŽEMĘ

Išbandykite ekskursijas po dar neatrastą žemę. Marso kanjonai, neatrastoji žemė – taip kartais vadinami įspūdingieji Akmenės krašto Menčių klinčių ir Šaltiškių molio karjerai. Tačiau atvykti ir po juos pasi-
vaikščioti taip lengvai nepavyks. Karjerai yra privati teritorija ir gamybinė zona – savarankiškas objekto lankymas griežtai DRAUDŽIAMAS! Norint aplankyti, reikia iš anksto atvykimą suderinti su patyrusiais gidais.

+370 682 52 867

karjerai.lt

FB [karjerai.lt](https://www.facebook.com/karjerai.lt)

VANDENLENČIŲ PARKAS „FOXSPOT“

Tai vandens sporto ir pramogų parkas pačioje Šiaulių širdyje – miesto centre esančio Talkšos ežero pakrantėje, prie Geležinės lapės.

Čiuožti vandenlente, vandens slidėmis arba pripučiamu ratu gali ir vaikas, ir suaugęs žmogus, ir pradedantysis, ir pažengęs pramogų mėgėjas.

Žvyro g. 34, Šiauliai

55.930013, 23.329414

+370 606 80 133

foxspot.lt

VANDENS PRAMOGOS ŽAGARĖJE

Pasigrožėti Žagarės ozo panoramomis šiltuoju sezonu galima ir plaukiojant Žvelgaičio tvenkinyje. Čia nuomosimos irklentės (SUP), baidarės, kanojos, valtys, vandens dviračiai, o mėgstantieji karštą garą galės išsiperti plaukiojančioje pirtelėje.

P. Cvirkos g., Žvelgaičiai, Joniškio r.

56.351269, 23.224624

+370 671 93 930

FB Vandens Pramogos Žagarės Ežere

VANDENS TURIZMAS DUBYSOS IR KRAŽANTĖS UPĖMIS

Dubysa – viena gražiausių Lietuvos upių ir populiariausių vandens turizmo trasų. Vaizdingas stačiašlaitis Dubysos senslėnis, pakrantėse rymantys piliakalniai, natūralios alpinės pievos, šlaitais srūvančių intakų gurgenimas, apsistoti tinkamos stovyklavietės ir kaimo turizmo sodybos sukuria poilsiuoti tinkamą atmosferą. Maršruto pradžioje ir pabaigoje įrengtos stovyklavietės su pavėsinėmis, laužavietėmis ir kt.

Maršruto pradžia: Maironių k., Kelmės r.

55.591109, 23.074233

Maršruto pabaiga: Padubysio k., Raseinių r.

55.400974, 23.245054

DVIRAČIŲ NUOMA PAKRUOJYJE

Pakruojo verslo informacijos centras
+370 673 27 052

PETRAŠIŪNŲ POILSIO ZONA

Kviečiame iš Pakruojo atvykti į Petrašiūnų poilsio zoną dviračiu. Nutiestas patogus 5 km dviračių takas. Poilsio zonoje yra paplūdimys, poilsio aikštelė, lauko pavėsinė, krepšinio stovas, smėlio dėžė vaikams, pontoninis lieptas, automobilių stovėjimo aikštelė, WC.

Petrašiūnų k., Pakruojo r.
+370 673 27 052

ŠEDUVOS TECHNOLOGIJŲ IR VERSLO MOKYKLOS ŽIRGYNAS

Žirgyne organizuojamos pažintinės ekskursijos, tarp jų – ir neįgaliems lankytojams, varžybos, parodomieji edukaciniai renginiai. Fotosesijose su žirgais galima įamžinti nuostabiausią akimirką ir reginį.

Jaunimo g. 12, Raudondvario k., Radviliškio r.
55.749436, 23.79995

NAISIŲ DAŽASVYDŽIO CENTRAS

Ekstremalaus sporto gerbėjai savo jėgas gali išbandyti dažasvydžio centre, esančiame pačiame Naisių gyvenvietės centre. Jo teritorija aptverta 2,5 m aukščio tvora, o bendras plotas (su trijų aukštų pastatu) yra 5500 m². Pastate yra net 70 kambarių ir lauko erdvė su įvairių formų kliūtimis. Žaidimui naudojami JAV įsigyti ginklai.

Vaikų g. 40, Naisiai, Šiaulių r.
56.022346, 23.511472
+370 604 09 946
naisiai.lt

Nuo rankdarbių iki kulinarinių eksperimentų, nuo edukacijų autentiškose erdvėse iki mokymų po atviru dangumi. Išmokti, išbandyti ir patirti kviečia Šiaulių regionas.

.....KŪRYBINĖS PATIRTYS ŠIAULIUOSE .....

Ko išmoksi, ant pečių nenešiosi – tad kviečiame išbandyti įvairias edukacijas Šiauliuose!

Odininkystės tradicijų puoselėtojai Ch. Frenkelio vi-loje išmokys pasigaminti odinę apyrankę – apvyda-mos žmogaus riešą, jos gali ne tik apsaugoti žmogų nuo blogos akies, bet ir suteikti jam jėgų ir energijos. Fotografijos muziejuje išmoksitė fotografuoti be ka-meros – netikite? „Valerijono“ vaistinėje su specialis-to pagalba pasigaminsite unikalų natūralios sudėties kremą – jaunystės eliksyrą. „Rūtos“ šokolado muzie-jaus dirbtuvėse tapsite šokolado meistrais.

Ir tai dar ne viskas – muziejai, kavinės, salonai siūlo išbandyti daugiau negu 100 edukacinių programų.

visitsiauliai.lt

.....VENTOS KRAŠTO ISTORIJA IR ARCHEOLOGIJA .....

Šios edukacijos metu moksleiviai teoriškai susipažins su Ventos krašto senąja istorija, apžiūrės modernią ir įdomią Ventos regioninio parko lankytojų centro ekspoziciją, išmoks mėtyti žiemgalių ietis, įskelti ugnį senoviniu titnaginiu skėltuvu. Ekspozicija – tai kompiuteriniai terminalai su liečiamais ekranais, leidžiantys pamatyti ir susipažinti su įdomiais krašto istorijos momentais.

Ventos g. 30A, Venta, Akmenės r.

56.1895494, 22.6812951

+370 425 55 220

ventosparkas.lt

..... ŽAGARĖS LĖLIŲ NAMAI .....

Lėlių namuose vykstančiose dirbtuvėlėse susikursite savo lėlę, suvenyrinę mitinę būtybę, išgirsite įdomių pasakojimų apie Raktuvės pilialkalnį, Žvelgaičio kalną, senovės dievus, raganas, jų talismanus ir ženklus. Kaliausės Žagarėje turi savo namus – Kaliausių fabrikėlį tautodailininkės Aušros Petrauskienės sodyboje ant Švėtės upės kranto.

Vilniaus g. 6, Žagarė

56.360595, 23.255237

+370 612 85 668 (būtina rezervacija)

ausratoys.blogspot.com

..... ŽEMAITIŠKA VAKARUŠKA .....

Žemaičiai nuo seno garsėjo savo papročiais, dainomis, muzika ir kalba. Bene labiausiai nuo kitų regionų Žemaitija išsiskiria vaišingumu ir linksmybėmis. Todėl Žemaitijoje itin populiarios buvo vakaruškos.

Edukacijos metu visi kviečiami į tikrą žemaitišką vakarušką, kur bus pasakojamos įvairios istorijos, padavimai, smagūs nutikimai, žaidžiami žaidimai, rateliai, bus šokama, dainuojamos dainos, grojama liaudies instrumentais, ragaujama žemaitiško kastinio su bulvėmis, užsigeriant žemaitiška gira.

Edukacinė programa užsakoma iš anksto.

Kolegijos g. 5, Kražiai, Kelmės r.

+370 616 06 043, +370 674 98 827

55.6009889, 22.6800859

..... DOLOMITO KELIAS .....

Dolomitas – Pakruojo krašto auksas. Uoliena, iš kurios išaugo nuostabūs dolomitinių Alpių kalnai Austrijoje ir Italijoje; tokia pati kasama ir Pakruojo rajone. Kviečiame atvykti į Pakruojo dvaro prieigose esantį anglių degyklos namelį ir pakeliauti dolomito keliu. Edukacijos metu galėsite paliesti įvairiausias dolomitinio akmens atmainas, susipažinti su jo savybėmis. Yra galimybė įsigyti ar net pačiam pasigaminti atminimo suvenyrą iš dolomito!

Karčiamos g., Pakruojo k., Pakruojo r.

Tel. +370 673 27 052

.....VIRTUALUS TURAS PER RADVILIŠKIO GELEŽINKELIO ISTORIJA.....

Su virtualios realybės akiniais pateksite į važiuojančio traukinio aplinką. Galėsite žvalgytis tiek traukinio viduje, tiek pro langą. Regimas vaizdas kurs įspūdį, kad keliaudami laiku susipažįstate su svarbiausiais Radviliškio geležinkelio istorijos laikotarpiais.

Nemokamai išbandyti šį virtualų turą kviečiame visus Radviliškio miesto ir rajono moksleivius ir svečius. Prieš atvykdami registruokitės.

Aušros a. 3, Radviliškis

55.808116, 23.539116

+370 640 39 298

..... SAVIVALDYBĖS ETNINĖS KULTŪROS IR AMATŲ CENTRAS .....

Radviliškio rajono savivaldybės etninės kultūros ir amatų centras įsikūręs Pakiršinyje, seno dvaro pastate. Čia kuria amatininkai, organizuojamos edukacinės programos vaikams: „Marmuruok“, „Auksinis blynas“, „Šok, trypk, meduolį nulipdyk“, „Keliaukime į liaudies muzikos šalį“, „Lino raiziniai“, „Medinė tulpė“, „Molis – žemės brolis“, „Žvakių fabrikėlis“, „Vilniukas mui-linukas“. Rengiamos parodos, puoselėjamos senųjų amatų tradicijos.

Parko g. 8, Pakiršinio k., Radviliškio r.

55.587721, 23.865514

+370 612 82754

..... ŽIRGO DRAUGYSTĖ .....

Edukacinėje programoje „Žirgo draugystė“ sužinosite, ką reikia daryti raiteliui prieš išsijojant žirgu, kaip saugiai elgtis šalia žirgo, kaip jį šukuoti ir kaip jam atsidėkoti. Kiekvienas dalyvis galės apjoti ratą su žirgu. Išgirsite, kuo skiriasi arklys nuo žirgo, kaip žirgai išsako savo emocijas ir bendrauja, ar turi charakterį, kodėl svarbu mokėti tinkamai paruošti žirgą jojimui, kaip ir kokį naudoti inventorių, ką reikia žinoti sėdint ant žirgo, kaip atsidėkoti žirgui, kodėl sakoma, kad žirgas turi 5 širdis, ir ar galima žirgą dresuoti.

Parko g. 2, Kurtuvėnai, Šiaulių r.

55.825533, 23.051337

+370 640 33 444; +370 41 370 333;

+370 618 29 964

kurtuva.lt

Šiaulių renginių kaleidoskopas spalvingas. Analogų Baltijos šalyse neturintis „Runway Run“ bėgimas balandžio mėnesį – žmogaus ir naikintuvo „kova“. Ryškiausiomis šviesomis šviečia „Šiaulių naktys“. Miesto gimtadienis „Šiaulių dienos“ rugsėjį miestelėnus ir svečius kviečia į koncertus po atviru dangumi. Tarptautinis folkloro festivalis „Saulės žiedas“ vyksta kas antri metai, užpildydamas miesto erdves liaudies muzika ir šokiais. Ch. Frenkelio vilos vasaros festivalis jau atrado savo klausytoją – tarp rožių žiedų skamba ir sakartvelų vyrų balsai, ir operų arijos. O „Big band festival“ vasarą miestą drebina trimitų garsais.

Pažinti Šiaulių kraštą galima ir dalyvaujant įvairiuose krašto renginiuose, festivaliuose, tradicinėse šventėse.

Melomanai nepraleidžia muzikinių įvykių. Kražių festivalyje susitinka muzika, pokalbis ir teatras. Klasikinės muzikos gerbėjai renkasi į Tytuvėnų vasaros festivalį.

Norintieji atrasti teatrą kitokiame erdvėje vyksta į Kurtuvėnų klojimo teatrų festivalį.

Tikintieji nepraleidžia Kryžių kalno atlydų, o šeimos mėgaujasi laiku, praleistu šeimų festivalyje Naisiuose.

Šiaulių krašto dvaruose renginių taip pat netrūksta – pavasarį, žydint tulpėms, visų akys krypta į Burbiškio dvarą, o vasarą vykstantis gėlių festivalis Pakruojo dvare nustebina kūrėjų išmone ir spalvomis.

Žagarės vyšnių festivalis – vienas šiauriausių festivalių Lietuvoje. Jo programoje numatyti ne tik koncertai, pramogos, bet ir gražiausios kaliausės rinkimai. Šimtai Žagarės gyventojų sukurta kaliausių puošia kiemus ir gatves. Ekstremalaus sporto mėgėjai nepraleidžia Žemaitijos ralio ir motokroso Aleksandrijoje.

TURINYS

TOP OBJEKTAI

ŠIAULIŲ MIESTAS	4
AKMENĖS RAJONAS	12
JONIŠKIO RAJONAS	16
KELMĖS RAJONAS	20
PAKRUOJO RAJONAS	24
ŠIAULIŲ REGIONO ŽEMĖLAPIS	28
RADVILIŠKIO RAJONAS	30
ŠIAULIŲ RAJONAS	34

PASIŪLYMAI KELIAUTOJAMS

KULINARINĖS TRADICIJOS	38
POILSIS SU ŠEIMA	41
GAMTOS TURTAI	44
AKTYVIOS PRAMOGOS	47
IŠSKIRTINĖS EDUKACIJOS	50
ŠIAULIŲ KRAŠTO RENGINIAI	53

LEIDINIŲ PARENGĖ

Šiaulių turizmo informacijos centras

LEIDINIO RENGIMĄ IR LEIDYBĄ FINANSUOJA

Lietuvos kultūros taryba ir Šiaulių miesto savivaldybė

PROJEKTO PARTNERIAI:

Akmenės rajono savivaldybė, Joniškio turizmo ir verslo informacijos centras, Kelmės turizmo ir verslo informacijos centras, Pakruojo verslo informacijos centras, Radviliškio turizmo informacijos centras, Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centras.

VIRŠELIO NUOTRAUKŲ AUTORIAI:

M. Bajelytė-Ražauskienė, L. Mereckis, S. Mikutis, A. Musneckis, V. Ripinskas, K. Zavadskis, Akmenės krašto muziejaus archyvas.

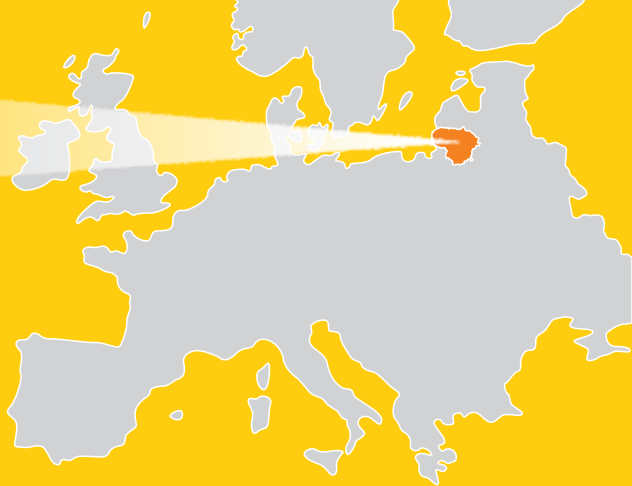
NUOTRAUKŲ AUTORIAI:

D. Ančerevičius, V. Anužis, I. Berštienė, N. Bronušas, D. Dovydaitis, J. Dunauskas, R. Jakaitis, S. Jankauskas, N. Jasudas, L. Karaliūnas, S. Kazlauskas, G. Kinderienė, Z. Medžidovas, D. Mereckis, S. Mikutis, R. Parafnavičius, A. J. Pašuškevičius, L. Pčelincevaitė, A. Petrauskienė, V. Pėželis, L. Prascevičiūtė, B. Povilionienė, P. Rašamavičius, V. Ripinskas, Z. Ripinskas, I. Sapožnikovas, R. Serva, L. Simaitis, K. Šapytė, R. Šeikuvienė, A. Širin, R. Tarzumanov, J. Vapsva, A. Vasiliūnas, J. Vyšniauskas.

Akmenės krašto muziejaus archyvas, Bičių terapijos centro archyvas, Fotostudijos „Atvaizdas“ archyvas, „Fox Spot“ archyvas, Joniškio turizmo ir verslo informacijos centro archyvas, „Kane’s“ arenos archyvas, Karjerai.lt archyvas, Kražių M. K. Sarbievijaus kultūros centro archyvas, Kelmės turizmo ir verslo informacijos centro archyvas, Kurtuvėnų regioninio parko archyvas, Pakruojo verslo informacijos centro archyvas, PPC (Prekybos ir pramogų centras) „Saulės miestas“ archyvas, „Rūtos“ šokolado muziejaus archyvas, Radviliškio turizmo informacijos centro archyvas, Šiaulių „Aušros“ muziejaus archyvas, Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centro archyvas, Telefonijos muziejaus archyvas, Tytuvėnų „Piligrimų centro“ archyvas, Ventos regioninio parko archyvas, Žagarės regioninio parko archyvas.

SPAUSDINO

UAB „Spaudos praktika“

VISIT ŠIAULIAI

ŠIAULIŲ TURIZMO INFORMACIJOS CENTRAS
visitsiauliai.lt

Pakruojis

verslo informacijos centras

PAKRUOJO VERSLO INFORMACIJOS CENTRAS
pakruojovic.lt

AKMENĖS RAJONO SAVIVALDYBĖ
akmene.lt

RADVILIŠKIS

RADVILIŠKIO TURIZMO INFORMACIJOS CENTRAS
inforadviliskis.lt

JONIŠKIO TURIZMO IR VERSLO INFORMACIJOS CENTRAS
visitjoniskis.lt

ŠIAULIŲ RAJONO TURIZMO IR VERSLO INFORMACIJOS CENTRAS
siauliurajonas.lt

KELMĖS TURIZMO IR VERSLO INFORMACIJOS CENTRAS
kelmevic.lt

PROJEKTĄ FINANSUOJA

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

ŠIAULIŲ REGIONO GIDAS

ŠIAULIAI

**ŠIAULIŲ
MIESTO
SAVIVALDYBĖ**